

Prejemniki listu: =
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . » 5—
 Četrť leta . . . » 250
 Mesečno . . . » 1—
Zunaj Avstrije: =
 Celo leto . . . K 15—
Pecamezne številke
 » 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računijo po 12 vinarjev
 od 6redne petivrtste: pri
 večkratnih oznanilih velik
 :: popust. ::
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor
 Doroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopetja.

Naše čete v Srbiji.

V Galiciji še vedno mir. — Trajno neugodno vreme. — Hrvatski general Borojevič odlikovan. — Naši na Srbskem prodrli do Krupanja. — Važne srbske postojanke v naših rokah. — Nemški podmorski čoln potopil 3 angleške križarke. — Borba na Francoskem še ni odločena. — Italija in Rumunija še ostaneta nevtralni.

Naši na severu in jugu.

Kakor pri nas v domovini, tako je bilo tudi na naših bojiščih zadnje dni zelo slabo vreme, ki zelo otežkočuje bojevanje. Posebno v Galiciji, kjer so na bojišču in blizu istega razna močvirja, ki tudi v suhem vremenu zadržujejo premikanje čet, je sedanje deževno vreme na razvoj borbe med našo in rusko armado zelo uplivalo. Večinoma na celi bojni črti v Galiciji je sedaj mirno.

Na južnem (avstrijsko-srbskem) bojišču pa naše čete polagoma, a stalno prodirajo v Srbijo. Naš generalni štab je izdal uradno poročilo o stanju našega bojevanja na severu in jugu, katero se sledeče glasi:

Dunaj, 23. sept., opoldne.

(Uradno.) Na ruskem bojišču ni bilo zadnje dni, izvzemši nepomenljivega streljanja s topovi, nobenih bojev. Naše čete so ne glede na slabo vreme, ki je nastopilo zadnje dni, izvrstno dobro razpoložene.

Na srbskem bojišču se borijo naše čete z veliko vstrajnostjo za uspeh našega orožja. Zelo važne sovražnikove postojanke so že v naših rokah. Naše čete so v teh bojih s Srbi zaplenile sovražniku več topov.

Italija ostane zvesta trozvezi.

Kolin, 23. septembra.

Preko Curiha prihajajo brzovjavke iz Milana, katere poročajo o nekem pogovoru, katerega je imel poročevalec lista „Avanti“ z nekim italijanskim ministrom. V tem pogovoru se je izrazil italijanski minister, da sedaj ni nobenega govora o razpustu trozveze. Kakor zdaj položaj zahteva, ni popolnoma izključeno, da bi Italija posegla v sedanjo vojsko na korist Nemčije in Avstro-Ogrske.

Nevtralnost Rumunije zagotovljena.

Berolin, 23. septembra.

Berolinski listi zatrjujejo: Nevtralnost Rumunije je zagotovljena. Naloga novega nemškega poslanika barona Busche je imela popoln uspeh. Kralj ga je sprejel v daljši avdijenci, na kar se je vršil ministrijski svet, ki je pod kraljevim predsedstvom sklenil, da ostane Rumunija brezpogojno nevtralna.

Pogajanja za mir.

Predsednik severoameriških Združenih držav Wilson je vprašal nemškega cesarja Viljema, ali bi bil pripravljen, se pogajati za mir. Nemški kancelar mu je odgovoril, naj se obrne na zaveznike, ki so sklenili, da bodo samo skupno sklepali mir.

Eden izmed zaveznikov, angleški kralj Jurij, je že odgovoril. Brzjavil je predsedniku Wilsonu, da bo Anglija še le potem sklenila mir, ko bosta zanj zaprosili Nemčija in Avstrija. Angleški Jurij bo že kmalu bolj ponižno govoril.

Cesar odlikuje hrvatskega generala.

Dunaj, 24. septembra.

Cesar je generalu Svetožarju Borojeviču plem. Bojna podelil železno krono I. reda z vojnimi okraški za zasluge, katere si je stekel pri voditvi svojega kora. General Borojevič je namreč s svojim zelo spretnim vodstvom 6. armadnega zbora mnogo pripomogel k zmagi armade generala Auffenberga v bitki pri Huczvi.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 25. septembra.

Na gališkem (avstrijsko-ruskem) bojišču vlada mir. Tako se glase skoro enoglasno vsa poročila, ki prihajajo z našega severnega bojišča. Da sedaj krvavi boji počivajo, najdemo dva vzroka. Prvi je veliko deževje, katero je zadnje dni zelo občutno zadrževalo vsako vojno premikanje. Galicija ima itak že mnogo močvirja, ki otežkočuje napredovanje vojnih dogodkov. Te naravne težkoče pridejo radi slabega vremena in preplav še posebno močno v poštev. — Drugi vzrok, da se na gališkem bojišču zadnje dni ni zgodilo nič posebno važnega, je brezdvomno ta, da se obe armadi, avstrijska in ruska, sedaj dobro pripravljata na bodoče bitke. Obe sovražni armadi se ojačujeta z novimi četami ter vsami potrebnimi potrebščinami. Toda sedanji molk pomeni le v dogodkih v Galiciji mir pred bližnjim viharjem. Gotovo ne bo dolgo, ko bo do zopet gromeli topovi in puške grozno smrtno pesem . . .

Naša armada, v kateri vlada kljub veliki sovražni premoči, ki nam stoji nasproti, svež duh, je sedaj nekako sledeče razvrščena:

Armada generala Borojeviča (prej Bruder-mann), to je naše desno krilo, stoji pri Grodeku in tesno do mesta Lvov.

Armada generala Auffenberga (središče) je razvrščena v prostoru pri Rava Ruski.

Danklova armada (levo krilo) pa stoji v bližini mesta Krasnik.

Med Danklovo in Auffenbergovo armado je na črti Tomašov-Krasnobrod razvrščen del Auffenbergove armade, ki tvori zvezo med obema armadama.

Glavno opirališče naše armade v Galiciji je sedaj trdnjava Przemyśl.

Priprave v Galiciji.

Budimpešta, 22. septembra.

Vojni poročevalec lista „Pester Lloyd“ poroča: Na severnem bojišču sedaj naše čete počivajo v novih pozicijah in se menjujejo. Vojaki dobivajo po potrebi nove čevlje in obleko, kakor tudi novo municijo, tako da bodo popolnoma sveže in s pomlajenimi močmi lahko šle v nove boje.

Med bojem prevzel poveljstvo.

Načelnik generalnega štaba pri diviziji nadvojvode Petra Ferdinanda, podpolkovnik Volbenk Heller, si je pridobil na ruskem bojišču red železne kro-ne III. razreda z vojnimi okraškom in sicer s čini

pred sovražnikom, ki so se dogajali v prejšnjih vojskah precej pogosto, sedaj se jih pa lahko smatra le kot izjema. Podpolkovnik Heller je namreč med bojem, vkljub temu, da je višji častnik generalnega štaba, osebno prevzel poveljstvo čez tuje čete, jih je peljal v boj in po zmagi.

Dogodilo se je to v soboto, dne 29. avgusta in sicer med boji armade generala Auffenberga pri Csesniku, kjer sta se popoldne med 6. in 7. uro nahajali diviziji nadvojvode Petra Ferdinanda in neka druga divizija v najhujšem boju z mnogo številnejšim sovražnikom. Sosednja divizija je že jela pešati v boju, kajti njeno levo krilo se je umaknilo. Ta trenotek je bil zelo nevaren, kajti prav lahko bi bilo prišlo do umikanja cele divizije in do poraza cele bojne skupine pri Csesniku.

Ko je opazil podpolkovnik Heller, da se umika sosednje krilo, je takoj, ne da bi bil počakal na povelje, zdirjal na ogroženo mesto, je osebno zbral nekaj oddelkov pehote in eno havbično baterijo, stopil ji na čelo in jo v najhujšem sovražnem ognju peljal vnovič pred sovražnika.

Ta vzgled junaštva je spodbudil in zopet navdušil še ostale druge čete, ki so se že tudi začele umikati, da so se s klici: Živijo cesar! Slava kralj! vrnile v boj in premagale mnogo številnejšega sovražnika.

Podpolkovnik Volbenk Heller je postal l. 1893 poročnik, nekaj let pozneje je dovršil vojno šolo na Dunaju, nakar je bil dodeljen generalnemu štabu. V vojni šoli je bil tovariš svojega sedanjega poveljnika nadvojvode Petra Ferdinanda.

Drago kupljeni Lvov.

Dunaj, 23. septembra.

Rusi so plačali Lvov zelo drago. S kako velikimi žrtvami so odkupili Rusi Lvov, katerega pa po Hindenburgovih zmagah gotovo ne bodo mogli več dolgo držati, dokazuje poročilo ruskega lista „Rječ.“ Poročilo pravi:

„Nekega jutraj se je na ruski strani izdalo kratko povelje, da morajo ruske čete vkorakati v — Lvov. Kmalu nato se je pričela bitka, ki je trajala cele štiri dni, vsak dan od zore do mraka. Avstrijci so svoje protinapade vršili z veliko smelostjo. Ko so ruske čete prodirale v smeri proti Lvovu, so bili Avstrijci izpostavljeni pravecati plohi ruskega svinca in ruskega železa. Prodiranje ruske armade je bilo zelo otežkočeno, ker so se avstrijske čete dobro zavarovale v naravnih okopih mnogoštevilnih gričev in hribov. Avstrijci so imeli v žrelih ugaslih ognjenikov (?) izborne, krite postojanke. Avstrijske postojanke so bile z močnimi četami zavarovane. Naravni avstrijski okopi so bili boljši, kot mnogi drugi, ki so umetno narejeni. Ruski vojaki so trpeli res silno žejo, ker ima pškrajina, kjer se je vršila bitka, zelo malo pitne vode. Med tem, ko so bile noči zelo mrzle, je bila po dnevu neznosna vročina. Na obeh straneh so se borili vojaki z veliko trdovratnostjo. Cela dva dni se je vršil boj samo za utrdbe pri Lvovu. Prava toča novodobnega morilnega svinca je frčala proti obema armadama in je napravila na obeh straneh velikanske izgube. Končno smo vendar došli kmalu po odhodu Avstrijcev v Lvov.“

Iz tega poročila je razvidno, da je Lvov stal Ruse veliko žrtev. Posebno častno pa je za naše čete

te, da celo sovražnik priznava, da so se Avstrijci pri Lvovu zelo hrabro borili. Rusi bodo gotovo še dolgo pomnili, kako drago so nam odkupili manj vredne postojanke pri Lvovu.

Ruski bojni načrt.

Kodanj, 22. septembra.

List „Politiken“ priobčuje neko brzojavko iz Petrograda, katera opisuje ruske vojne načrte. V tej brzojavki se zatrjuje, da se namerava ruska armada ob izhodni Prusiji držati odslej defenzivno (ne bode napadalo prodirala). Z ofenzivo (napadalnim prodiranjem) bo ta armada pričela še le tedaj, ko bo ruska armada v Galiciji dosegla kake večje uspehe. To poročilo prihaja iz uradnega ruskega vira.

List „Lokalanzeiger“ pripomni k temu, da je ruska armada v izhodni Prusiji bila do sedaj že tako silno poražena, da se pri najboljši volji ne more drugega, kakor braniti, in to je: ostati v defenzivi.

Ogrski minister deželne brambe pozdravlja honvedne divizije.

Budimpešta, 22. septembra.

Minister za deželno brambo, baron Hazay, je ob priliki zaključka prve vojne dobe brzojavno pozdravil vse honvedske četne divizije in jim sporočil svoje veselje nad njihovo hrabrostjo in neumorno zadržanje. Istočasno je izrekel minister trdno svojo nado, da se bodo bojevale do konca požrtvovalno in če bo treba, dale kri in življenje za prestol in za domovino.

General pehote pl. Appel je naslovil na poveljnika hrvatske domobranske divizije št. 4, fml. Sarkotića, sledečo brzojavko: Danes, ob obletnici, ko je bila hrvatska domobranska divizija označena kot „hudičeva divizija“, občuduje 15. kor junaško vstrajnost izvrstnega domobranstva proti večdnem napadu fanatičnega, premočnega sovražnika in pošilja prisrčne čestitke k izvojevanemu krasnemu uspehu.

Poljski poslanec Breiter izginil.

Dunaj, 22. septembra.

Poslanec Ernst Breiter, zastopnik Lvova, se pogreša. Breiter je samostojen socialista, žid in urednik poljskega lista „Monitor.“

Grof Bobrinski — generalni upravitelj v Galiciji.

Ruski car je hotel lahkovernim Rusom natrest malo peska v oči, da bi se bolj zavzemali za vojsko. Imenoval je namreč znanega hujšaka grofa Bobrinskija za „generalnega guvernerja (upravitelja) Galicije.“ Grof Bobrinski gotovo ne bo imel mnogokaj upravljal v Galiciji. Kakor znano, je Lvov odprto mesto brez utrd in ima strateško (vojaško) važnost samo za Avstrijo. Za Rusijo pa nima posebne važnosti. Galicija šteje 83 okrajnih glavarstev; od teh jih je dosedaj samo 21 prešlo začasno v rusko last. Zadnje dni se je posestno stanje naše države v Galiciji zopet nekoliko zmanjšalo.

Grof Witte o položaju v Rusiji.

Frankobrod, 24. septembra.

„Frankfurter Zeitung“ poroča iz Curiha: Ruska „Rieč“ piše, da je povabil znani minister Witte vse časnikarje iz Odese in jim pojasnil položaj. Rekel je, da je položaj zelo resen, da se ne sme lastna moč preveč precenjevati in se ljudstvo ne sme z napačnimi upi zavajati. Sovražnik da je zelo močan in časopisje naj ljudstvo pripravlja tudi na eventuelne težke poraze.

Ruski častnik slavi Avstrijce kot junake.

V Velikem Varadinu na Ogrskem leži ranjen nek ruski častnik, kateri se je svoj čas udeležil tudi vojske med Rusi in Japonci. Rus je v nekem pogovoru hvalil junaštvo avstrijskih vojakov ter se izrazil, da naši v junaštvu daleč nadkriljujejo Japonce.

O avstrijskih vojaki je med drugim rekel sledeče: „Vi Avstrijci nimate niti polovico toliko ranjencev kot imamo mi (Rusi) mrtvih. Vaši vojaki se vojskujejo tako pretkano, kakor mi niti pri Japoncih nismo opazili. Avstrijci streljajo na Ruse s takimi krogli, ki prederejo naenkrat 7 ruskih vojakov in niti polovica teh ranjencev ne ozdravi več. Toda še več! Naravnost grozno je pa tedaj, če smo Rusi prepričani, da se bo sovražnik naši premoči udal, a se namesto tega med groznim upitjem zažene med naše vrste in udriha s puškinimi kopiti po naših glavah, da je joj. Prvotno sem mislil, da je upitje bojni klic Avstrijcev, pozneje sem pa izvedel, da pomenja to vpitje sledeče: „Udari ga po glavi, da ne bo šepal!“ Bog sam ve, kako grozen je tak napad z bajoneti in puškinimi kopiti (juriš)! Ruskega vojaka splaši to njemu neznan grozno vpitje tako silno, da ga ruski častniki komaj zadržujejo, da se ne uda ali da ne zbeži. To je tudi našim sovražnikom prav dobro znano, vsled česar hočejo dokončati vsako bitko z bajoneti in s puškinimi kopiti. Da naši vojaki ne izgube poguma, se spustimo navadno v bližini kakega gozda v boj, toda tudi ta varna zavetja, kakor strojne puške, ki jih spravimo na drevesa, nimajo dosti vrednosti, kajti sovražnik je iznašel tudi proti temu sredstvo: Zažge gozd in ruski vojak mora zbežati ali v nastavljene sovražne bajonete, ali pa pade v gozdu. V našo škodo povzročajo naši šrapneli neko čudno brnenje. Ko sovražnik to sliši, leti kakih 30—40 korakov naprej

in zgodi se večkrat, da ni nobeden ranjen, med tem, ko pa sovražnikovi šrapneli v okrožju 50 m v naših vrstah grozno razsajajo. Nobeden ne ostane pri življenju. Sovražnikovi (avstrijski) šrapneli pokosijo na stotine naših vojakov. To ni naša krivda, kajti mi se nismo vežbali v novodobnem bojevanju in naši vojskovodje peljejo naše vojake naravnost v mesnice. Bajonetni naskoki (juriši) sovražnika so nekaj groznega, kaj takega si še niti Japonci niso upali. Ne čudim se in tudi ne zamerim svojim rojakom, da se raje dajo ujeti, predno jih sovražnik ubije. Naši vojaki ne tulijo na ta način na bojišču, kakor vaši vojaki in oni „rudeči vragovi“ (avstrijsko-ogrska kavalerija). Predstavite si tedaj, kako bi se ruski vojak ne prestrašil, če oni „rudeči vragovi“ z neznanskim upitjem drviijo proti našim vrstam, visoko vihteč sablje nad našimi glavami, da se trese zemlja pod njihovimi konji. Ali more v takem slučaju ruski vojak ostati še miren? Tudi to ne pomaga nič, če ruski vojaki vzdignejo kvisku roke v znamenje, da se udajo, kajti vaši konji jih kratkomalo pomandraj. Naša sreča je le to, da smo mi desetkrat številnejši nego sovražnik.“

Take govori ujet ruski častnik.

Inozemci občudujejo avstrijsko armado.

Rotterdamski list „Nieuwe Courant“ piše govor o sedanjih svetovni vojni med drugim tudi tako: Najtežja naloga med vsemi v sedanjih svetovni vojni pripada habsburški monarhiji. Habsburška država se je morala spustiti v boj z ruskim orjakom, in se postaviti proti njegovemu vpadu. Kdor ume še presoditi vojaške težkoče te velikanske naloge, mora s spoštovanjem in občudovanjem govoriti o avstrijski armadi. Zakaj ona ni samo zadržala po število še mnogo močnejšega sovražnika, ampak je dosegla tudi lepe uspehe, ki še bodo označevali v zgodovini vedno za mojstrske čine vojne umetnosti. Splošno se mora reči, da je Avstrija takoj v začetku sedanje vojne iznenadila Evropo z izredno sposobnostjo. Res vzorna izvršitev mobilizacije v Avstriji navaja vsakega z občudovanjem, vpad avstrijskih čet v Rusko-Boljsko in junaška obramba Galicije pričajo o vzornosti izsolani armadi in o zmognosti njenih poveljnikov. Tisti, ki so špekulirali na narodne prepire v državi, so se kruto varali. Skoraj sleherni dan bremo, kako junaško so se bojevali slovenski polki, zlasti češki in jugoslovanski (hrvaški in slovenski), in kako prebivalstvo v vseh avstrijskih deželah izkazuje svojo požrtvovalnost in udanost, in kako prešinja vse prebivalstvo samo en duh. Danes vidimo, da je Avstrija močna na zunaj in na znotraj. Da, Avstrija je tako močna, da je marsikatera država, ki se je v mirnih časih ponašala s svojo urejenostjo, more v današnjih dneh le zavidiati. Saj se ravno v vojnem hrumu najbolj kaže pravo svojstvo sleherne državne tvorbe. Vojna je težka izkušnja in to izkušnja je Avstrija sijajno prestala. Utihišile so prazne puntarske pravljice, ki so se iz raznih mest skozi leta in leta trosile po svetu. Mi sami priznavamo, da nismo razumeli avstrijskih odnošajev, in da smo to, kar je bilo samo strankarski boj, smatrali za nepremostljivo nasprotstvo. Ali toliko, da je zabudla le vojna tromba, pa je utihnil v Avstriji strankarski boj, in vsi avstrijski narodi so se združili v močno bojno črto. Slika te avstrijske edinosti so hje dobro organizirane in uspešno se boreče armade, o katerih bomo še večkrat čuli, in sicer vselej, kadar se bo govorilo o porazenih ruskih napadih. Avstrija je po vsej pravici lahko ponosna na svojo nalogo v današnji gigantski vojni.

Tako piše holandski list, ki nima nobenega povoda, da bi se nam laskal. Že dolgo nismo čitali take poštene sodbe o naši državi.

Ruski major o naših vojaki.

A. pl. Ponerteuff, major 1. grenadirskega polka, predsednik združenih športnih društev in mojstrov-borilcev, je dne 8. t. m. popoldne došel kot vojni ujetnik v Pešto. Njegova mati je bila Francozinja. Francoze je oboževal, sedaj pa so ga razočarali. Njegova zunanost je zelo prikupljiva, govori dobro nemško in začenja pogovor z zadržkom, da je plemenitaš.

„Če objavite moje ime, ne pozabite pristaviti besedo „pl.“ Severno od Lvova — je nadaljeval major — je trčil najprej na sovražnika v Moskvi nastanjeni 1. grenadirski polk. Bitka za-me ni nič novega, ker sem se bil ves čas v rusko-japonski vojni. Toliko Vam pa morem reči, da še le zdaj prav vem, kaj da je vojna. Trčili smo skupaj s hvalvedno pehoto — ogrskimi domobranci. Od ranega jutra do pozno v noč smo se obstreljevali. Tedaj pa začujemo naenkrat pri sovražniku strašen krik in sekundo pozneje so se pred našimi očmi blisketali sovražnikovi bajoneti. Udarili smo drug na drugega. Kaj strašnejšega, kakor boj na nož, si skoro ni mogoče misliti. In če bi se še borila po dva in dva, bi še šlo. Dogaja pa se večkrat, da je kdo obkoljen kar od — peterih mož.

Naše prve vrste so se že krčile, ko sem stal nasproti nekemu četovodji. Vzdignil je sabljo in jaz sem se začel smehljati. Moje kolajne (medalje), moji naslovi dokazujejo, da sem najboljši borilec v celi Rusiji. Postavil sem se v obrambo, vedel sem, da bom pobil nasprotnika. Tu pa se je zgodilo nekaj čisto

sto nepričakovanega. Moj nasprotnik je s tako silo udaril na mojo sabljo, da se je držal zlomil v dva dela. Glejte, tudi tukaj na moji roki še vidite sledove tistega udarca s sabljo. Škočil sem nazaj v vrsto. Častniki niso mogli več moštva zadržati in začeli smo se umikati. Nismo bežali, ker smo vedeli, da nam hiti na pomoč en cel kor iz smeri Kamionka-Strumilowa.

Naslednji dan smo izvedeli, da je sovražnik žal ves naš kor uničil. Sovražna infanterija je takoj prenehala z zasledovanjem in je v svoji sredi pustila širok prostor za svojo konjenico. Mi nismo zamogli naprej, ampak smo bili prisiljeni, sprejeti boj s huzarji. Vse je trajalo le nekaj sekund; proti konjenici ni bilo nič opraviti. Sekali so okoli sebe in so vse pomandrali, in ves naš polk se je udal sovražniku.

Jaz bi sovražniku rad naredil poklone za tako imenitno ravnanje z nami vojnimi ujetniki. Izjaviti pa moram, da lažejo tisti, ki pripovedujejo, da pustimo naše vojne ujetnike stradati in jih pošiljamo v Sibirijo. Ti, ki to trdijo, lažejo nesramno. Z vsakim junaškim sovražnim vojakom ravnamo tako, kakor Vi z nami. Ujetnike pridržujemo v večjih mestih, kjer res nimajo nobenega povoda za pritožbe.“

Rusko priznanje o vzornem obnašanju našega vojaštva na Ruskem Poljskem.

Krakov, 22. septembra.

Sem dospela „Wieczornaja Wremja“ zelo hvali obnašanje avstro-ogrske armade na ruskih flih nasproti civilnemu prebivalstvu. Izrečno priznava, da se je vedlo vojaštvo nasproti krajevnim oblastem popolnoma korektno. Avstro-ogrski častniki so obiskali krajevene oblasti, o čemer so bile večkrat navzoče tudi dame dotičnih činiteljev, katerim so avstro-ogrski častniki izkazali vse običajno uljudnost.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Maribor, 25. septembra.

Uradna poročila o bojih na avstrijsko-srbskem in črnogorskem bojišču so zadnji čas zelo skromna. Gotovo pa je, da naše čete sedaj znova prodirajo v Srbijo in da ni srbskega vojaka več (razven ujetih) na avstrijskih flih. Naši so zavzeli v kotu med Drino in Savo že več srbskih krajev, na primer: Drenovac, Pričinovič in Sevarice. Drug del naše armade pa prodira južno od teh krajev v srbsko ozemlje, in je v tesni zvezi z onim delom naše armade, ki stoji med Drino in Savo, kakor tudi z onimi četami, ki se borijo s Črnogorci.

Iz Srbije prihajajo poročila, ki govorijo o pultu med vojaštvom, posebno v artileriji, o velikem neredu, ki vlada v srbski armadi in o koleri. Nekatere vesti pravijo, da je vojaštvo nezadovoljno z Karađorđevići in da je bil princ Jurij od lastnega vojaštva ranjen.

Udiranje Srbov in Črnogorcev brez pomembno.

Dunaj, 23. septembra.

Uradno se poroča: Dne 23. septembra zvečer. Iz ravnokar došli poročila z balkanskega bojišča se lahko razvidi, da se nahajajo obvladujoče višine zapadno od Krupanja (Jagodnja—Biljeg—Črnivrh), za katere se je vršil boj več dni, vse v naših rokah in da je tukaj odpor Srbov strt.

Da se je tekom teh bojev glavnega dela naših balkanskih čet posrečilo posameznim srbskim in črnogorskim tolpom, udreti v notranjost našega ozemlja, kjer so ostali le posamezni orožniki in neobhodno potrebne varnostne vojaške posadke, ne more pri značaju dežele nikogar presenetiti.

Namestnik šefa generalnega štaba, pl. Höfer, generalmajor.

Kralj Peter zbežal v Prizren?

„Sarajevski „Hrvatski Dnevnik“ poroča: Kakor se nam poroča od popolnoma zanesljive strani, so v Srbiji zaradi zadnjih porazov izgubili glavo. Med ljudstvom je zavladala obupnost, ker je bila srbska vojska ob Savi, Donavi in Drini tako pobita, da kar brez vsakega obzira beži, a naše čete jo z vso silo preganjajo. Naše čete so že globoko v notranjosti Srbije. Porazi so strašno delovali na dvoru in na vojskovodje, ki se boje jeze in anarhije v vojski. Kralj Peter je, ko je dobil prve vesti o porazih, zbežal v Prizren, pa se niti tam med domačim prebivalstvom ne čuti popolnoma varnega. Ta vest še uradno ni potrjena.

Usoda morilca majorja Tankosiča.

Srbski major Tankosič je bil, kakor že znano, eden voditeljev znane srbske Narodne Obrane, katera je povzročila žalosten umor nadvojvode Franca Ferdinanda in njegove soproge v Sarajevu. Major Tankosič je preskrbel morilcu, ki je streljal na prestolonaslednika in njegovo soprogo, samokrese in je

dal iste na srbskem vojaškem strlišču ob priliki vojaških vaj preizkusiti. Pred izbruhom vojske se je poročalo iz Beograda, da je Tankosič zbežal v Rusijo. Ta vest je bila popolnoma zlagana. Srbska vlada je svojega varovanja obdržala v deželi, kakor že prej morilce kralja Aleksandra. Sedaj pa je usoda začela majorja Tankosiča na način, kakor zasluži morilec. List „Bohemia“ priobčuje pismo z avstrijsko-srbskega bojišča, katerega pisec se je udeležil drugega pohoda avstrijskih čet čez Drino in bojov, ki so se na to vršili na srbskem ozemlju. Pisec pripoveduje v pismu, da so naši pri prodiranju proti Krupanji našli pri neki uničeni srbski bateriji majorja Tankosiča ustreljenega. Božji mlini meljejo sigurno!

Srbski častniki tirajo Srbijo v pogibelj.

Zagreb, dne 21. septembra.

Tukajšnji list „Hrvatska“ poroča o novih srbskih porazih in pravi, da so ti porazi posledice srbske ošabnosti. Nehote se mora ubog srbsko ljudstvo pomilovati, ker so njegovi voditelji prisilili Srbijo v vojsko. Sramotno je počenjanje prešernih beograjskih častnikov in njih tajnih zaveznikov, kateri so povzročili, da je bil prejšnji srbski kralj vržen s prestola in umorjen. Ti ljudje bi že davno morali biti kaznovani. Naša država je itak imela napram srbskemu izzivanju delj časa potrpljenje. Sedaj je prišel čas, ko bo ta velesrbska družba dobila svoje, že davno zasluženo plačilo.

„Dolgi Tom“ uplenjen.

Kakor poročajo „Obzoru“ iz Broda na Savi, so pred nekaj dnevi od tamkaj prepeljali v Budimpešto težki črnogorski top, ki je bil znan pod imenom: „Dolgi Tom.“ Ta top je pred leti podaril Črnogorcem ruski car. V boju pri Bileči so naše junaške čete odvzele ta top Črnogorcem. Top je dolg 4 m in ima kaliber 155 mm.

Razmere v Macedoniji.

Srbska vlada v Nišu je dala odpreti vse jetnišnice in je iz teh zločincev sestavila vstaške čete, ki s silo gonijo prebivalstvo v Novi Srbiji, da vstopi v srbsko vojsko. Na večih krajih je prišlo do bojov, ki še vedno trajajo. Pri vasi Umlena je prišlo do krvavih bojov med srbskimi vstaši in Bolgari. Na obeh straneh imajo velike izgube.

Bolgari se veselijo avstrijskih zmag.

Sofija, dne 21. septembra.

Semkaj došla poročila, da so avstrijske čete premagale Srbe in je bila srbska armada v novjših bojih krvavo porazena in vržena nazaj čez mejo, je tukaj, kakor v vsej Bolgariji, napravilo velik vtis. List „Politika“ piše: Srbski izpadi na avstrijsko ozemlje bodo za Srbijo velika nesreča. Srbija hoče sama svoj konec in ga bo tudi našla.

Neresnične govorice o Sarajevu.

Iz glavnega mesta, Bosne, Sarajeva, se poroča: Mnogo ljudi je, ki si preganjajo dolg čas na ta način, da razširjajo neresnične vesti, med katerimi se nahaja tudi ta, da so srbski četaši udrli na več mestih na srbsko-bosansko mejo in da izvršujejo grozodejstva. Da to ne odgovarja resnici, se bo v najkrajšem času uradno potrdilo. Nek sarajevski list je tudi pisal, da je ves promet na železnicah med Ogrsko in Bosno za nekaj časa ustavljen, kjer se je baje nakopičilo toliko zasebnega tovarnega blaga na železnicah, da ga železnice ne morejo več prevažati. Ta vest, ki je pa popolnoma neresnična, vzbuja v Sarajevu in tudi drugih bosanskih mestih veliko vznemirjenje, ker si prebivalstvo predstavlja, da bo vsled tega trpelo dovažanje živil po železnicah.

Zato ravnateljstvo bosansko-hercegovinskih deželnih železnic naznanja, da ostane dosedanji promet, kakor ga določa vojni vojni načrt na železnicah, neizpremenjen.

Nemško-rusko bojišče.

Ruske in francoske čete pregnane iz Nemčije.

Berolin, 23. septembra.

Nemški državni kancelar Bethmann-Hollweg je poslal nemškemu generalnemu konzulu v Curihu (v Švici) brzojavko, v kateri pravi, da se odslej ne nahaja nobena ruska in nobena francoska četa več na nemških tleh. Brzojavka se glasi:

„Ruske in francoske čete nimajo niti pedi nemške zemlje v svoji lasti. V Belgiji vlada popoln red. Pri Tannenbergu in mazurskih močvirjih je 150.000 Rusov pobitih. V Nemčiji je do sedaj 300.000 vojnih ujetnikov, med temi 5000 častnikov. Zaplenjenih je 2000 topov.“

Petrograd v vojnem strahu.

Nek nemški knjigotrtec, ki je v ponedeljek zvečer odpotoval iz Petrograda, slika v „Berliner Tage-

blattu“ razmere, ki vladajo sedaj v ruskem glavnem mestu, sledeče:

Vsi listi izhajajo vsak dan v posebnih izdajah in prinašajo poročila o zmagah Rusov in Francozov v bojih zoper Nemce, katere so Rusi že baje porinili do Berolina. O generalu Rennenkampfu pa kroži bajka, da je zaprisegel, da si bo odsekal desno roko, če ne zavzame Berolina. V to bajko veruje vse. V Petrogradu se torej trdno pričakuje, da bo general Rennenkampf v najkrajšem času zavzel Berolin. Počakal bo le toliko časa, dokler Rusi ne porazijo Avstrijce. — Nato bo pa z vso svojo vojno silo udaril po Nemčiji.

Vkljub temu, da je petrogradskemu prebivalstvu resnični položaj popolnoma neznan, sluti vendarle, da so vesti o porazu ruske severne armade utemeljene ter da grozi Petrogradu na suhem in pa na morju vedno večja nevarnost. Vznemirjeni so zlasti vsled tega, ker še Avstrijci „niso uničeni“ in da ruska armada, ki se še nahaja v Galiciji, ne more — prodirati v Nemčijo.

Tudi ruska vojna mornarica se nahaja zaradi pomanjkanja premoga v najhujši zadregi. Navezana je namreč na angleški premog, kajti ruski premog, katerega pa že tudi primanjkuje, ni primeren za lažje parne kotle. V tovarnah so pošlje surovine in zlasti surovo železo. Najhujše se pa občuti pomanjkanje zdravil in drugih predmetov, ki se jih rabi za ranjence, kajti te je poprej dobivala Rusija le iz — Nemčije.

Nemško-francosko bojišče

Maribor, 25. septembra.

Velikanska in odločilna bitka na Francoskem, ki se bje že od dne 5. sept., še vedno ni končana, Francozi branijo vsako ped zemlje. Odločitev še sicer ni nikjer padla, toda vojna sreča se že nagiblje v prid Nemcev. Na celi, 200 km dolgi bojni črti med rekama Oise in Marne so Francozi ustavili ofenzivo. Nemškim armadam se je celo posrečilo, da so — predrle francosko bojno črto izhodno od Reimsa pri Varennesu, torej v središču francoske armade, kajti v te boje je že posegla armada nemškega prestolonaslednika. Zavzela je namreč Varennes, ki leži izhodno od Reimsa. S padcem Varennesa se je Nemcem posrečilo prodreti francosko središče. Armada nemškega prestolonaslednika, katero so do sedaj v prodiranju zadrževale utrdbe južno od Verduna in ki je pustila za obleganje Verduna le oddelek svoje armade, bo sedaj prodirala proti jugu in se združila z armado prestolonaslednika bavarskega. Obe združeni armadi bosta udarili na francosko središče, ki se nahaja pri Chalonsu, kjer bo tudi padla odločitev. Skoraj izključeno je, da bi se mogle izmučene in že vsled številnih porazov duševno pobite francoske čete uspešno ustaviti temu velikanskemu navalu združenih nemških armad. S padcem francoskega središča je pa tudi zapečaten usoda — cele francoske armade.

Odločilna bitka na Francoskem.

Na nemško-francoskem bojišču v bitkah med rekama Oise in Marne so dosegle nemške čete nov uspeh, ker so predrle močno francosko postojanko pri Reimsu, ki je tvorila važno oporišče francoskega središča.

Tudi one nemške čete, ki so se bojevale izhodno od mesta Reimsa, dobro napredujejo, ker so zavzele utrdbo Betheni. Z zavzetjem te utrdbe je zelo olajšan napad na izhodno francosko bojno črto pri Reimsu.

Uvaževanja vreden je napredek v bojih za utrdbo Verduna in začetni boji pri trdnjavi Toul, kar izpričuje, da predirajo nemške čete utrjeno francosko izhodno bojno črto, če tudi počasi, a vendar le dosledno.

Bitka ob Oise in Marne.

Berolin, 23. septembra.

(Uradno.) Na desnem krilu nemške zahodne armade, onkraj reke Oise, se bitka nadaljuje. Vsi obkoljevalni poskusi Francozov so bili popolnoma brezuspešni.

Proti izhodu notri do Argonnen gorovja ni bilo danes nobenih bojov. Izhodno od Argonnen so danes zasedle nemške čete mesto Varennes. Napadi nemških čet se nadaljujejo.

Nemške čete, ki so obstreljevale utrdbe južno od Verduna, so uspešno odbile francoske protinapade iz Verduna in Toul in sš ujele mnogo Francozov, ter zaplenile veliko število topov in strojnih pušk. — Obstreljevanje predutrdbe Troyon, Les Paroches, Camp des Romains in Lionville je bilo očividno uspešno.

V francoski Lotaringiji in ob alzaški meji so bile francoske predstraže na nekaterih mestih porinjene nazaj.

Prava odločitev še ni padla nikjer.

Iz Belgije ni nič novega.

Boji noč in dan.

Berolin, 23. septembra.

Listi poročajo k bitki na zapadnem bojišču, da so se vršili zadnje dni najhujše boji. Noč in dan so se vršili neprestani napadi. V pretečeni petek se je razpočila neka granata v angleškem glavnem stanu in je povzročila veliko zmešnjavo. Vendar pa se je angleški generalni štab zamogel rešiti.

Nemci so postavili na desnem krilu najtežje topove na gričih. Streljanje je bilo prav dostikrat tako strašno, da ni bilo mogoče spraviti mrtvecev in ranjencev z bojišča.

Ugodna stališča nemških armad na Francoskem.

Dunaj, 22. septembra.

Iz Berolina se poroča listu „Wiener Allgemeine Zeitung“ sledeče: Stališča in postojanke nemških čet so izborne. Vsled silnega navala nemškega krila so posebno angleške čete bile hudo prizadete, kajti bile so povsod porinjene nazaj. Nemške čete so se pred napadom v okoliš izborni zavarovale. Več strelskih okopov je s strojnimi puškami izvrstno zavarovanih. Francoski vojaški krogi posebno obžaljujejo, da so Nemci zavzeli pred kratkim važno železniško križišče Flaan.

Ljuti boji med francosko in nemško artilerijo.

Rotterdam, 22. septembra.

Francoski poročevalec londonskih listov piše, da se vrši v bitki ob reki Aisne venomer dvoboj — med francosko in nemško artilerijo. Najhujši boj se pa bje pri Reimsu in Soissonsu.

Nemški oklopni avtomobil pred Parizom.

Iz Milana se poroča: Dne 16. septembra zjutraj se je prikazal v Marly de Roi, ki je predmestje Pariza, nemški oklopni avtomobil. Oddal je več strellov na francoske čete in povzročil v vrstah francoskih vojakov mnogo škode. Ko so pa začeli Francozi nanj streljati, je urno izginil.

Življenje v Bordeauxu — glavni francoski prestolnici.

„Genfer Zeitung“ prinaša iz Bordeauxa sledeči opis življenja v novi francoski prestolnici:

Za glavno mesto jugozapadne Francije so sedaj prišli slavnostni dnevi. Na lepi promenadi Quincencesa se sprehajajo Bordožani v prazničnih oblekah, dame v svetlih poletnih, moški v lahkih oblekah in otroci se igrajo veselo po trgih. Le en del promenade so zavzeli vojaški avtomobili in množice francoskega vojaštva šotore tamkaj. Tudi njim ni izginila dobra volja. Po ulicah strastno kupujejo liste, katere prodajajo poceni kameloti obojega spola. Olični, politični in literarni Pariz se pozdravlja po ulicah Bordeauxa in pri mizah finih restavracij. — Slavni igralci znameniti umetniki se mešajo med to velikansko množico. Tudi gospođa Aristida Brianda in novega ministra Julesa Guesde je videti med njo.

Pred magistratom, kjer se je nastanil predsednik francoske republike, Raymond Poincaré, stoji pa vedno velika množica ljudstva, ki bi rada videla — tega predsednika. Tako se godi tudi vsakemu hotelu, kjer se nahaja kak minister, poslanik, ali pa kak znan parlamentarec. Mnogoštevilni avtomobili drve po mestu. Častniki v uniformah hodijo mirno. Veliko pozornost in občudovanje vzbujajo zlasti domači vojaki iz Afrike. V nedeljo hiti ves elegantni svet v — cerkve, kjer se čita velika maša. Po maši odide vse na veliki trg, ponos mesta Bordeauxa. Na trgu Les Grands Hommes kupuje občinstvo cvetlice in sadje za obed. Povsod je videti veselo in razposajeno občinstvo.

Le obrežja s svojimi doki, piramidami vreč in sodov imajo vedno svoje staro lice. Počasi se pretaka Garonne med jasnim, vročim solncem in parniki se vozijo proti široki ravnini bordoški, ki se blesketa na širokem horizontu. Svetli in veseli Bordeaux ne ve ničesar o grozečih skrbah, ki so privedle goste s severa in zapada.

Vzroki obstreljevanja Reimsa.

Berolin, dne 22. septembra.

(Uradno.) Listi zatrjujejo, da so Francozi sami zakrivali, da je bila pri obstreljevanju mesta Reims poškodovana krasna katedrala (skofovski cerkev) v Reimsu. Francozi so postavili svoje topove pred katedralo in so začeli streljati na nemške čete. Vsled tega so bili tudi Nemci prisiljeni, da so morali streljati na ono mesto, od koder so Francozi streljali na nje. Da je vsled tega trpela tudi katedrala, je umevno. K sreči je pa le neznatno poškodovana.

Katedrala v Reimsu.

Cerkev „Naše gospe“ (Notre dame) v Reimsu, o kateri je te dni toliko govora, je bila uzor in slava francoskega umetništva. V onem občudovanju vrednem arhitektoničnem razvoju, vsled katerega je vsklil iz še neznanega vira takozvani gotiški slog, ki

so ga potem kmalu posnemali v Nemčiji, a potem še drugod v Evropi, v onem času so kmalu nastale razne katedralke, med katerimi je bila jako na glasu katedrala v Reimsu. Karolinška stavba, ki je stala na istem mestu od V. do XIII. stoletja, in ki je bila glasom zgodovinarja Teodoarda ena najbogatejših v Franciji, je zgorela leta 1210. Leta 1211 so pod nadškofof Alberingom pl. Humbertskim in po načrtih arhitekta pl. Concy-ja začeli zidati novo katedralo, ki je bila sezidana v 30 letih. Dolga je bila 148 m, široka 31 m in visoka 37 m. Pri tej stavbi je vodovodna črta popolnoma izginjala pod podrobnim ornamentom. Katedrala, katere floris je latinski križ, je imela sedem kapelic, dva elegantna, vitka, zvonika, visoka 83 m; nje galerije so okrašene s krasnimi slikami kraljev in prerokov; krasilo jo je tudi nič manj nego 4000 krasnih kipov. Sploh je bila ta cerkev vzor mistične elegancije, skrajne, največje lepote in zračne lahko-te. — In ravno kipi so v tej cerkvi predstavljali višek srednjeveške kiparske umetnosti, ne le za Francijo, temveč za vso Evropo. Ta krasni, neprecenljivi monument so poškodovale sedaj — granate!

Kanadske čete na evropskem bojišču.

London, 23. septembra.

Kanadski domobranski minister naznanja, da hoče odposlati 31.200 mož kot pomožni armadni zbor, torej 10.000 mož več, kakor je zahteval angleški vojni minister lord Kitchener. Istotako odpošlje Kanada tudi 300 strojnih pušk.

Francoski častnik obsoja — francoske generale.

Hamburg, 22. septembra.

V kako žalostnem položaju se je nahajala francoska armada že koncem meseca avgusta, nam spruče pismo francoskega častnika, katero je prišlo v roke nemškimi vojaškim četam. Omenjeno pismo se glasi:

„V četrtek, dne 27. avgusta. Na potu v Guise.

Draga mati! Že cele tri dni živimo v groznem neredu in zmešnjavi. Naši poveljniki so skrajno slabi. Bežali smo od reke Sambre skozi tri dni neprestano, brez vsakega boja in brez kruha ali drugega živeža. Krog polnoči smo došli končno v naše taborišče. Tukaj je izgledalo tako, da me je kar groza spreletavala. Vse je zaradi naglega umikanja v groznem neredu. Radi nagromađenja bežečih francoskih čet je zmešnjava v taborišču nepopisna. Nemci so francoske vasi na svojem pohodu tako silno obstreljevali, da so skoro vse zgorele. Včeraj je imela naša divizija na begu, ki je bil brez boja, kakih 100 ranjencev. Med prebivalstvom, ki beži iz krajev, kamor se bližajo nemške čete, vlada grozen strah in obup. Istotako je tudi med bežečimi vojaškimi četami. Generali Valabregue, Jaruchon in oni, ki poveljuje 18. francoskemu armadnemu koru, radi svojega slabega poveljevanja ne zaslužijo drugega, kakor da se jih izpostavi javnemu sramotanju. Krivda naših generalov je, da je francoska armada doživela toliko in tako občutnih porazov. Prepričan sem, da je oni del naše francoske armade, ki stoji na severnem krilu, že popolnoma razpršen in popolnoma premagan...“

Francozi slabo ravnaajo z nemškimi ujetniki.

Berolin, dne 21. septembra.

(Uradno.) Listu „Corriere d'Italia“ se poroča iz Bordo-ja: V dveh bolnišnicah v Bordo-ju se nahaja 2000 nemških ranjencev iz bojov ob reki Marni. V bolnišnicah se jim slabo streže. Skoro vsi še nosijo tisto perilo, katero so nosili tedaj, ko so bili ranjeni. Vsled malomarnosti francoskih zdravnikov je dosedaj veliko nemških ranjencev pomrlo.

En milijon Parižanov „na dopustu.“

Amsterdam, 22. septembra.

Polijsko ravnateljstvo v Parizu je pred nekaj dnevi odredilo ljudsko štetje prebivalstva, ki se nahaja v mestu za trdnjavskimi okopi. Štetje je pokazalo, da je blizu en milijon pariškega prebivalstva zbežalo iz mesta, iz strahu pred prodirajočo nemško armado.

Pariz šteje po tem štetju 1.807.044 prebivalcev. Med temi je dve tretjini žensk.

Na morju.

Maribor, 25. septembra.

Posrečen napad nemškega podmorskega čolna na angleške križarke je naredil po celem svetu velikanski utis. Na Angleškem je povečal strah, ki je tamkaj vladal radi min, položenih od Nemcev, katerim so se sedaj še pridružili podmorski čolni. A v Nemčiji je samoumevno navdušenje nad smelim junaštvom nepopisno. A kar je največ vredno, tudi na „nevtralne“ je uplival ta dogodek bolj kot je bilo to pričakovati. Časopisje nevtralnih držav govori z občudovanjem o podvzetosti nemške mornarice. Ako se posreči Nemcem tudi na suhem pred Parizom priboriti svojim zastavam vidne uspehe, potem je upati, da nekateri „nevtralni“, kojih zadržanje nam zadnji čas ni vzbujalo posebne zadovoljnosti, postanejo zares zopet popolnoma nevtralni.

Roparski pohod Francozov v Adriji.

Dunaj, 23. septembra.

(Uradno.) Francoska vojna mornarica, ki se je po brezuspešnem obstreljevanju na avstrijsko utrdbo Punta d'Ostro dne 1. septembra, umaknila iz Jadr. morja v Sredozemsko morje, je izvršila v zadnjih dneh zopet nova nejunaška dela.

Prikazala se je dne 19. t. m. ob 6. uri zjutraj zopet v Kotorskem zalivu in je skozi eno uro obstreljevala iz težkih topov utrdbe ob vходу v zaliv. Zadelo so samo trije streli, pri čemur je bil en topničar ranjen.

Francosko vojno brodovje, ki je štelu zavsem 40 vojnih ladij, je nato odplulo proti otoku Visu, koder je ob 10. uri predpolodne obstreljevalo ondotno mornariško brzojavno postajo in svetilnik, pri čemur sta bila ranjena dva vojaka. Škoda, ki jo je povzročilo to obstreljevanje na naših utrdbah, je le nezatna.

Do približno 5. ure popoldne se je nahajalo to francosko vojno brodovje v bližini Visa, nakar je odplulo proti jugo-zahodu.

Na tem povratku so se prikazali deli francoskega vojnega brodovja tudi pred otokom Pelagruž. O tem poročamo na drugem mestu.

„Junaški“ čin Francozov v Adriji.

Z bojišča se poroča dne 22. septembra o naslednjem tatinskem činu francoskega vojnega brodovja v Adriji:

Dne 19. septembra se je pojavilo francosko brodovje pred malim dalmatinskim otokom Pelagruž, kjer stanuje le paznik morskega svetilnika z družino. Paznik oskrbuje tudi mednarodno vremensko postajo in bi imel vso pravico do mednarodnega varstva. Te uboge ljudi so oddelki francoskega brodovja napadli, poškodovali vse priprave pri svetilniku, pokvarili pitno vodo, raztrgali zastave in ukradli ubogi družini vse perilo in ves živež. Francozi so še vzeli seboj tudi ženske in so odpluli v smeri proti otoku Malta.

Otok Pelagruž leži v Adriji južno od znanega otoka Visa. Od našega obrežja je oddaljen 60, od latškega pa 30 morskih milj. Na otoku je morski svetilnik, ki dobro služi vsem parobrodom in ladjam, ki plujejo po Adriji.

Mine v bližini Malte.

Rim, 22. septembra.

Rimskemu listu „Mattino“ se poroča iz Jakina: Glavno opirališče angleško-francoske vojne mornarice, otok Malta, je obdan in ogrožen od različnih — min. Potopil se je že nek angleški parnik in 1 dan pozneje angleški torpedni čoln „Speedy.“

Tri angleške križarke potopile.

London, 22. septembra.

(Uradno.) Nemški podmorski čolni so potopili v Severnem morju angleške križarke: „Aboukir“, „Hogue“ in „Cressy.“

Križarko „Aboukir“ so zadeli štiri torpedni streli. Ko sta ji prihiteli na pomoč križarki „Hogue“ in „Cressy“, da bi rešili posadko, sta bili tudi te dve angleški križarki zadeti od torpednih strelav nemških podmorskih čolnov. Neka križarka in neki rušilec torpednih čolnov je rešil precejšnji del posadke.

Potopljene angleške križarke so bile zgrajene leta 1901. Njih tonaža znaša 12.000 ton. Vozile so z brzino 22 milj na eno uro. Vse tri potopljene križarke so bile enako velike. Dolgost vsake križarke je znašala 134 metrov, širokost pa 21 metrov. Posadka vsake križarke je znašala 755 mož.

Za vsem je angleško vojno brodovje v tej vojski do sedaj izgubilo štiri oklopne križarke, pet varovanih križark in štiri torpedne rušilce.

„U 9“ se vrnil.

Berolin, 23. septembra.

(Uradno.) Podmorski čoln „U 9“, ki je potopil angleške križarke „Aboukir“, „Hogue“ in „Cressy“, se je nepoškodovan vrnil v svoje pristanišče. Posadka imenovanega podmorskega čolna je iznašala le 20 mož. Njih imena bodo objavljena.

Vesti iz druge strani, da je bilo pri omenjenem napadu na angleške križarke pet nemških podmorskih čolnov in da so bili trije podmorski čolni pri tem potopljeni, so popolnoma napačne. V istini je izvršil napad le podmorski čoln „U 9.“

Odpoklicanje admirala Troubridge.

London, 22. septembra.

Tiskovni urad poroča, da je bil admiral Troubridge, od sredozemskega angleškega brodovja odpoklican in je uvedena uradna preiskava o vzrokih, kako ste mogli nemški križarki „Goeben“ in „Breslau“ uiti iz Messine.

Angleški mornariški častniki v Sevastopolju.

Frankobrod, 22. septembra.

Angleški mornariški častniki z admiralom Limpusom na čelu, ki so bili pred kratkim odpuščeni iz

turške službe, so dobili povelje, da se podajo v Sevastopolj, kjer bodo ruski mornarici na razpolago. V Sevastopolju se nahajajo angleški častniki, ki so dospeli tje kaj že pred izbruhom vojske.

Borbe med nemškim in angleškim brodovjem.

Berolin, 21. septembra.

Angleška mala križarka „Pegasus“ je razdejala, prihajajoča iz Sansibara Dar es Salam ter potopila tam nemško topničarko „Möve.“ Med tem, ko je ležala angleška križarka „Pegasus“ v pristanišču Sansibar in so tam čistili stroje, jo je napadla nemška križarka „Königsberg“, ter jo poškodovala tako, da je sedaj popolnoma nerabna. Angleška ladja „Pegasus“ je izgubila pri tem 25 mož, ki so bili mrtvi, in je imela še 30 ranjenih.

Angleški admiralski urad poroča iz Londona: Angleška pomožna križarka „Carmania“ je potopila dne 14. septembra neki oborožen nemški parnik, najbrže „Cap Trafalgar“ ali pa „Berlin“ po dveurnem, hudem boju. Angleška križarka je imela pri tem 9 mrtvih.

Z ozirom na to londonsko vest poročajo iz merodajnega mesta: Pomožna križarka „Cap Trafalgar“ se je dne 14. septembra v boju z angleško pomožno križarko „Carmania“ potopila. Posadko je pa rešil nemški parnik „Eleonore Wörmann.“

Končno sporoča angleški admiralski urad: V noči od dne 14. na dne 15. septembra je poskusil neki nemški parnik z bombo potopiti angleško topničarko „Dwarf“, na reki Kamerun. Poskus se je ponesrečil in angleški parnik je bil rešen.

Dne 16. septembra je poskusil neki drug nemški parnik potopiti to angleško topničarko. „Dwarf“ je pa bila le malo poškodovana, dočim se je nemški parnik pri tem potopil. Potopila sta se tudi dva druga nemška čolna.

Nemška ladja potopila 6 angleških ladij.

Dasiravno so Angleži na morju močnejši kot pa Nemci in angleške bojne ladje vedno prežijo na nemške, vendar se večkrat kaka nemška bojna ladja oju-nači in nenadoma napade angleško brodovje in mu prizadene kolikor mogoče veliko škodo. Tako se sedaj poroča, da je mala nemška križarka „Emden“ v času od 10. do 14. septembra potopila 6 angleških ladij. Poročila o teh dogodkih na morju se glasijo:

Berolin, dne 21. septembra.

Angleški admiralski urad razglša dne 20. septembra naslednje poročilo:

Nemška križarka „Emden“, ki se nahaja stalno v kitajskih vodah, je bila šest tednov popolnoma izginila iz obzorja, se je prikazala dne 10. septembra nenadoma v Bengalskem zalivu ter vzela seboj 6 angleških ladij, od katerih jih je 5 potopila, šesto pa poslala z moštvo potopljenih ladij v Kalkuto.

Drugo poročilo se glasi:

Kalkuta, dne 21. septembra.

(Uradno.) Častniki in moštvo potopljenih angleških ladij, ki je došlo semkaj, je polno hvale o prijaznem ravnanju nemških častnikov z angleškimi ujetniki. „Emden“ je začela križariti dne 10. septembra in je najprvo potopila angleški parnik „Indus“. Ko je došla „Emden“ v Bengalski zaliv, je polovila vse brezžične brzojavke, ki so naznanjale odhod ladij iz zaliva. Tako je „Emden“ izvedela za vse tuje ladje, ki se nahajajo v njeni bližini. Dne 11. septembra je „Emden“ prišla parnik „Loo“ in ga potopila. V noči dne 12. septembra sta prišli v last „Emdena“ zopet 2 angleški ladiji: „Kabinga“ in „Killin“. Dne 12. t. m. se je polastila „Emden“ še parnika „Diplomat“ in dne 14. septembra parnika „Tratboek“.

Razun enega teh parnikov je „Emden“ vse zajete ladje potopila. Moštvo zajetih ladij so Nemci spravili na ladjo, ki je bila določena, da jih odpelje v Kalkuto.

„Emden“ je dne 12. septembra ustavila tudi italijanski parnik „Larvano“, a ga po izvršeni preiskavi izpustila.

Junaška nemška križarka „Emden“ je bila zgrajena l. 1908 in je ena izmed manjših nemških križark. Dolga je 118, široka pa 13½ m. „Emden“ je ena izmed onih nemških ladij, ki jih ima Nemčija stalno v Kitajskem morju za varstvo svojih tamošnjih naselbin.

Izborna nemško podmorsko brodovje.

Dunaj, dne 22. septembra.

Londonski list „Westminster Gazette“ opozarja na dobro delovanje nemškega podmorskega brodovja. List pravi, da je Angleška sicer vladarica morja, Nemčija pa je gospodarica podmorskih globin.

Napetost med Anglijo in Turčijo.

Turškemu vojnemu brodovju je dosedaj poveljeval angleški admiral Limpus, ki je obenem tudi izpopolnjeval in preosnoval turško vojno mornarico. V turški vojni mornarici je še služilo več drugih angleških častnikov. Turška mornariška uprava je pa prišla na sled neki nakani angleških mornariških častnikov. Nameravali so namreč napraviti turške vojne ladje za boj nesposobne, vsled česar je odslovila Turčija vse angleške mornariške častnike. Odhajajoči angleški častniki so potopili neki parnik v Dardanelah. Vsled tega ne morejo turške ladje zapustiti Dardanel. Turčija je nato imenovala nemškega admirala

pl. Souchona za vrhovnega poveljnika turške vojne mornarice. To imenovanje je pa povzročilo v Angliji, Franciji in Rusiji velikansko razburjenje in že se govorilo, da namerava trojni sporazum z vso silo pritisniti na Turčijo, da odslovi nemškega admirala. Ker se pa Turčija bržčas ne bo uklonila, postaja nova vojna nevarnost na Balkanu od dne do dne večja. Anglija je imenovala admirala Limpusa za vrhovnega poveljnika angleške vojne mornarice v Sredozemskem morju.

Sporazum Italije in Rumunije.

Dunaj, dne 21. septembra.

Iz Rima se poroča: Rumunski poslanik v Rimu Ghika, odločno zanika, da bi sedanje rumunsko ministrstvo odstopilo. O mogočem sporazumu med Rumunijo in Italijo se ne more izraziti. Vendar lahko toliko pove, da je sporazum med Italijo in Rumunijo mogoč.

Ta vest je za nas vsega uvaževanja vredna. Ako se sporazumeta Rumunija in Italija, potem se more ta sporazum nanašati pred vsem na Balkan. Toda na Balkanu se mora tudi glas Avstrije poslušati in nemogoče je, da bi se izvajali načrti na Balkanu brez Avstrije.

Stališče Italije.

„Triester Zeitung“ je dobila na svoje tozadevno vprašanje od merodajne italijanske strani z ozirom na razne vesti o stališču Italije sledeča pojasnila: „Italija ne bo opustila svojega nepristranskega stališča, dokler ne bodo v nevarnosti njeni interesi. Vlada si pridržuje svoje sklepe, kakor je to že ponovno slovesno izjavila.“ List dostavlja, da dopušča to sporočilo samo eno pomirjujočo razlago za nas, da ni pričakovati izpremembe v zunanji politiki.

Nemčija in Italija.

Dunaj, 23. septembra.

Nemčija se veliko trudi, da bi obdržala z Italijo najboljše trgovske zveze. Velikim nemškim časnikom se je dovolilo, da smejo izhajati tudi v italijanskem jeziku, da italijanska javnost izve za resnico o dogodkih na bojiščih.

Angleži ne marajo Japoncev v Evropi.

Rusija si je najela Japonce, da uničujejo na Daljnem Izhodu nemške naselbine in jim posojujejo topove za evropska bojišča. Sedaj, ko je izgubila Rusija v boju proti generaloma Auffenberg in Dankl 7 armadnih korov, proti pruskemu generalu Hindenburgu 10 armadnih korov, skupaj torej 17 armadnih korov, bi rada Rusija imela tudi japonske vojake na evropskih bojiščih. Toda temu se je uprla Anglija. „Giornale d'Italia“ poroča: Na pritisk Anglije, sta zaveznika (Rusija in Francija) odklonili ponudbo Japonske, da bi po prekosiropski železnici poslala pol milijona vojaštva v Evropo. Angležem je postalo nenkrat jasno, kakšna nevarnost bi nastala za nje, ako bi to mongolsko pleme tudi v Evropi zadobilo — trdnih tal.

Japonska pritožba.

Člani japonskega poslanstva na Dunaju se pritožujejo v angleških listih, da se avstrijsko občinstvo vede proti njim uljudno. Toda čeprav vlada veliko razburjenje v Avstriji, da se ti azijski škiljavci vmešavajo v evropsko vojsko, vendar zatrujejo dunajski glasovi, da se članom japonskega poslanstva na Dunaju ni do sedaj pripetila niti najmanjša neprijetnost.

Angleži lažejo o Avstriji.

Dunaj, 23. septembra.

Angleško časopisje ima posebno veselje, da podaja svojim čitateljem za hrano prav debele laži o Avstriji. „Daily Telegraph“ piše: V Avstriji je izbruhnil glad. Skoraj povsod delijo vojaške oblasti čisto majhne kruheke med ljudstvo. — „Daily Mirror“: Avstrija je do dne 15. septembra izgubila v bojih proti Rusiji 60 odstotkov svojega vojaštva in 250.000 ujetnikov. V bojih proti Srbiji je izgubila 70 odstotkov. — „Daily Mail“: Rusi so ujeli 800.000 Avstrijcev. — Reuterjeva poročevalnica: Nemški častnik je po zadnjih bojih izjavil: Avstrijci so nas poklicali, da bi jim pomagali, potem so nas zapustili. Nemška armada ne bo nikdar pozabila tega nečastnega dejanja.

Nemci udrli v angleško Kaplandijo.

Frankobrod, 22. septembra.

„Frankfurter Zeitung“ objavlja brzojav iz Londona, ki poroča iz Kapstadta: Vlada naznanja, da so nemške čete iz nemške jugozapadne Afrike med Nokobom in Upingtonom udrle v angleško Kaplandijo in se tamkaj utaborile. Nemške čete baje niso mnogoštevilne.

General Botha vrhovni poveljnik ekspedicije proti nemški jugozapadni Afriki.

Kapstadt, 23. septembra.

Vrhovno poveljništvo ekspedicije proti nemški jugozapadni Afriki prevzame general Botha.

Vojna v kolonijah.

Berolin, 19. septembra.

Wolffov urad poroča: Glasom zanesljivih poročil so Angleži sedaj, kakor je bilo pričakovati, zasedli že tudi Rabaul, sedež upravitelja v nemški Novi Gvineji.

Postopanje z vojnimi ujetniki.

Vojno ujetništvo je bilo v starem in srednjem veku istovetno s sužnostjo. Dandanašnji pa ima samo namen, da se vojni ujetniki ne morejo udeleževati bojev, ki bi se še vršili. V sedanjem času se smatrajo vojni ujetniki kot državni ujetniki, ne morda kot ujetniki posameznih poveljnikov. Za vojne ujetnike se smatrajo vse osebe, ki pripadajo armadi ali vojni mornarici sovražne države, nadalje ministri, poštni in sodnijski uradniki ter uradniki intendature. Nadalje vojni poročevalci časopisov, vojaški dobavitelji in branjevc, ki se nahajajo v armadi. Za vojne ujetnike se pa ne smejo smatrati vojaški duhovniki in sanitetno osebje.

Vojni ujetniki so podvrženi zakonom tiste države, katera jih je ujela. Odvzame se jim orožje, konji, zapiski vojaške vsebine, denar in drugo imetje se jim pusti. Postopati se mora z njimi človekoljubno in tako prehraniti, da ne trpijo na zdravju. Spraviti se jih mora v dostojne in ne v zaduhle prostore. Ne sme se jih vtakniti v ječe, ali jih poslati v kazenske naselbine, pač pa se jih sme spraviti v kakem mestu ali v kaki trdnjavi na določene prostore, katerih ne smejo zapustiti. Vojni ujetniki imajo pravico do zdravniške pomoči, smejo tudi pisati v svojo domovino, sprejemati obiske svojcev itd., s kratka, postopati se sme z njimi tako, kakor z vojaiki sovražne države. Ujetih častnikov se ne sme pritegniti k nobenemu delu, pač pa drugo moštvo, in sicer za taka dela, ki odgovarjajo njihovim živlenskimi navadam, izobrazbi in poklicu, nikakor pa ne za dela, ki bi bila v zvezi z vojnimi operacijami, kot gradnja utrd, nasipov itd. Za dela, katera opravljajo, se jih mora plačati. Del plače lahko vsak porabi za priboljšek hrane, drugi del pa dobi vsak na roko, ko je izpuščen iz ujetništva. Častniki dobe plačo v enakem znesku, kakor so jo dobivali v lastni deželi. Beg ujetnikov se lahko s silo zabrani, kaznujejo se pa lahko disciplinarno, ne sodno-kazensko.

Vojni ujetniki se večkrat še celo za časa vojske izpustijo proti častni besedi. Toda v tem slučaju se ne smejo bojevati proti tisti državi, katera jih je izpustila. Če bi pa izpuščeni vojni ujetniki prelomili dano častno besedo, bi se vsakega v slučaju, če bi prišel zopet v ujetništvo, na mestu ustrelilo. Vojno ujetništvo se neha z dnevom, ko so bile ustavljene vojne sovražnosti. Med časom, ko se sklepa mir med sovražnima državama, se izmenjajo tudi vojni ujetniki.

Žena, ki je bila v šestih bojih.

Iz Olomuca na Moravskem je te dni dospela na nekem vlaku z ranjenci neka žena, po imenu Ana Pelegrini, ki se je dne 25. julija letos v Griesu pri Bolkanu poročila s pismonošo Jožefom Pelegrini. Žena, ki je bila dovršila težaj za bolniško strežnico, je pripovedovala uredniku olomuškega lista „M. T.“ to-le: Dne 18. avgusta sem se odpeljala iz Inomosta z vlakom, s katerim se je vozil polk deželnih strelcev, v čegar 6. stotniji je služil moj mož. Po 6. dneh vožnje smo dospeli na Dunaj. Potem smo korakali še kak ¼ ure, ko smo bili že tudi zapleteni v boj. Dotlej sem bila lahko vedno pri stotniji mojega moža, ker imam kot pomožna strežnica legitimacijo za vse vojaške vlake. Sedaj, ko smo dospeli v ogenj, sta me skušala polkovni poveljnik podpolkovnik Spiegel in poročnik Kroh od 6. stotnije na vsak način pregovoriti, da bi ostala zadaj. Toda jaz sem trdovratno hotela ostati, kajti tako sem mogla najhitreje nuditi pomoč ranjencem. Izprva mi je bilo pač nekako težko, ko sem slišala krogle žvižgati krog glave, kasneje se je tesnoba razgubila ter sem se konečno popolnoma navadila na ogenj. V tem boju sta bili 6. in 7. stotnija razpršeni in tako sem izgubila svojega moža izpred oči. Nato sem več ur blodila okrog in končno slučajno zadela na 11. poljsko bolnišnico. Z ranjenci sem se peljala dalje v smeri proti Lvovu. Na potu smo zašli enkrat med dva artilerijska ognja in bili najlutejši obstreljevani. V Lvovu mi je slučaj naklonil, da sem zopet šla s 6. stotnijo in tudi moj mož je bil še živ in zdrav. Nato smo zopet odšli iz Lvova. Sčasoma so se vsi tako navadili na mojo navzočnost, da me nihče več niti opazil ni. Tri dni smo bili na maršu. To so bili strašni dnevi ter smo posebno trpeli radi žeje. Vseposod smo našli ruske mrlične in ranjence, ker Rusi niti ne pokopujejo svojih mrtvecev, niti ne jemljejo s seboj ranjencev.

Mnogokrat sem obvezovala tudi ruske ranjence. Toda dolgo se nismo mogli nikjer muditi. Bili smo v boju pri Janowu in še v treh drugih. Krajevna ime na sem pozabila, ker so mi tuja. Bila sem vedno 20 do 30 korakov za ognjeno črto, večinoma za 7. stotnijo, ter sem se plazila k ranjencem in jih obvezovala. Če se je potem glasilo: „Naprej!“, sem seveda vedno hitela za njimi. Tako smo prišli do Lublina. Tu je bil moj mož ranjen v ramo in ko so ga z drugimi ranjenci poslali nazaj, sem se transportu pridružila tudi jaz. Peljali smo se tesno stisnjeni v vozu za ranjence; bilo je 40 mož in stregla sem jim, kakor je bilo pač mogoče. Ko moj mož toliko okreva, da bo za vožnjo, se odpeljeva zopet v Bolesan.

Avstrijski častniki.

O naših častnikih so fantje polni hvale. Eden nam je pravil, da je ruskega častnika težko videti, kajti pomešajo se zadej med vojake. Naši so pa vedno na prvem mestu. Z velikanskim navdušenjem so

šli v boj in nam podžigali torajžo. Ker so tako neustrašeni in se izpostavljajo največjim nevarnostim, jih je razmeroma mnogo padlo za domovino.

Zalostna usoda matere.

Neka žena, po rojstvu iz Švice, je imela najprej moža iz Nemčije, kateremu je rodila dva sina — nemška državljana. Ko je ta mož umrl, se je omožila z drugim možem, Francozom, s katerim je imela tudi dva sina — francoska državljana. Ob izbruhu vojske so morali iti v vojsko vsi štirje sinovi, dva k nemški, dva k francoski armadi. Tako so si bratje stali kot sovražniki nasproti in so, kakor poroča „N. A. Z.“, vsi štirje padli na vojnem polju.

General pl. Höfer.

Namestnik načelnika generalnega štaba, generalni major Franc vitez Höfer pl. Feldsturm, ki podpisuje poročila generalnega štaba o zmagah na Ruskem Poljskem, je doma na Nemškem Češkem. Rojen je bil leta 1861 v Komotavu in je vstopil kot poročnik dne 18. avgusta 1882 v armado. Izobrazil se je bil na tehnični vojaški akademiji. Povišan je bil leta 1888 v nadporočnika, leta 1892 je bil pridružen brozovnemu uradu generalnega štaba, leta 1893 je postal stotnik generalnega štaba in leta 1897 mu je bilo izraženo najvišje zadovoljstvo. Dne 1. majnika leta 1899 je bil povišan za majorja in imenovan za načelnika generalnega štaba 5. pehotne divizije v Olomucu. Leta 1900 je bil pozvan v urad za operativna dela generalnega štaba; dne 1. majnika 1903 je postal podpolkovnik, leta 1905 je bil imenovan za načelnika 5. oddelka vojnega ministrstva. Polkovnik je postal dne 1. majnika 1906; leta 1908 mu je bil podeljen red železne krone III. razreda. Meseca oktobra leta 1903 je bil imenovan za poveljnika 3. artilerijske brigade v Gradcu. Pozneje so ga prideli zopet generalnemu štabu.

Rudeči križ.

St. Pavel pri Preboldu. Na poziv c. kr. okrajnega glavarstva v Celju se je tudi pri nas takoj sestavil odbor in začel pobirati doneske za avstrijski Rudeči križ. Vsi so dragevolje prispevali in tako pokazali svoje domoljubno mišljenje. Udmne je vplačalo 43 udov v znesku 97 K. Razven tega se je nabralo 591 K 80 v, darovanje v cerkvi 70 K, skupaj 758 K 80 v. Darovali so: po 200 K: Norbert Zanier; po 31.10 K: tkalnica v St. Pavlu; po 20 K: ravnatelj Looser; po 18 K: Zaveršnik, St. Peter; po 10 K: Julij Sadnik, Franc Wald, Grenka, Fort. Končan; po 5 K: baronica Fiedler-Chlumecky, Wetty Walzl, Eric Temler; po 4 K: Julijana Randl, A. Kupec, Jelsnik, Lovrenc Jager, Janez Volpe, Anton Kupec; po 3 K: Dragica Kersman, Draga Vasle, dr. Vinko Tajnšek, rodbina Samobor, Franciška Kozar, Franc Zličar, Ivan Privšek, Blaž Marinc, Marija Zličar, Ana Druškovič, Franc Fiser, Karl Platner, Paula Lončar, Franc Golavšek; po 2.80 K: predilnica v St. Pavlu; po 2.20 K: Pepi Supan; po 2 K: Josip Potrata, Ana Jerin, Stefan Humer, Fort. Končan, F. Piki, Josip Vidic, Franc Vedenik, Fani Schmidt, Jožef Marinc, Marija Zohar, Jerica Rupnik, Franc Pistotnik, Pavla Braz, Neimenovana, Andrej Marinc, Rakeš, Lovrenc Cizej, Ivana Skok, Antonija Cilenšek, Eliza Schuster, Mihael Burkelc, Jožef Potočnik, Ivana Svet, Ivana Izdarn, Matija Brinar, Matevž Kupec, Franc Golavšek, Marija Rupnik, Franc Cilenšek, Apolonija Cajner, Robert Pekarek, Jan Štetka, B. Zaveljčina, E. Marinc, M. Rajovec, Anton Derča, Stefan Tevžič, Franc Prislán, Ivan Jakša; po 1.60 K: Janez Dežnikar, Anton Ajdič; po 1.40 K: Franciška Herman, Korun, Julija Vodlak, Ana Tkavec; po 1.30 K: Antonija Vozlič; po 1.20 K: Antonija Marinc, Andrej Serjak, Anton Skok; po 1 K: Julija Ramšak, Jernej Mlaker, Fel. Kregar, Anton Vedenik, Hörmler, Marija Stuper, Anton Kregar, M. Kunst, Uršula Lahadnik, Schwarzmeier, Feliks Pečar, A. Škorjanc, Martin Vedenik, Anton Rogl, Peter Čede, Matija Kokovnik, Andrej Ahac, Karl Vošnjak, Antonija Skok, Antonija Strojčič, Ana Ocvirk, Helena Turnšek, Slander, Barbara Ahac, Jakob Ahac, Marija Slapnik, Jurij Storman, Janez Šrajner, Rozi Brinar, A. Brinar, Barbara Uplaznik, Roza Uplaznik, Vrečer, Miha Zohar, Marija Zohar, Uršula Oblak, Franc Golč, Marija Kač, Anton Siter, Helena Rozman, Franc Randl, Jurij Forstner, Filip Jošovec, Martin Siter, Mihael Igričnik, Jože Uplaznik, Franciška Vedenik, Terezija Golavšek, Nikolaj Planinšek, Janko Zgank, A. Rogl, Franc Zvaiger, Jakob Nidorfer, Kristina Golavšek, Andrej Herodež, Filip Kočevar, Neža Govedič, Al. Vidrajs, Janez Rogl, Franc Ajdič, Martin Ocvirk, Janko Kač, Martin Kapus, Lovr. Dobnik, Martin Vecaj, Mici Potočnik, Marija Ribič, Blaž Potočnik, Karl Platner, Franc Bukovec, Pavel Haas, Karl Pekarek, Alberto Rosse, Otto Scharf, Franc Zličar, Franc Dolinar, Ignac Skok, Franc Cilenšek, Hinko Šetor, Franc Derča, Val. Ternovšek, Florian Herman, Harapin, Jožef Ocvirk, Jernej Lenko, Jos. Hrušovar, Franc Breznikar, Jožef Krašovec; po 70 v: Antonija Stolekar; po 60 v: Marija Ocvirk, Pirnat, Janez Cestnik, Jera Arnšek, Franc Rojnik; po 50 v: Neža Kozar, Janez Uplaznik, Alojz Toplišek, Jozefa Siter, Marija Zličar; po 40 v: Ana Slokan, Neža Razpotnik, Helena Lapan, Marija Brišnik, Steinhilfer, Franc Zličar, Franc Paulič, Treza Privšek, Košenina, Filip Novak, Valentin Marko, Martin Lubej, Jakob Ocvirk, Jak. Godec, Amalija Korun, Lorenc Korun, Jera Lenko, Jozefa Verdev, Ivan Friškovič, Marjeta Kapus; po 30 v: Jernej Kunst, Marija Potočnik, Zofija Beričič, Antonija Zaveršnik; po 20 v: Marija Vegl, Apolonija Jelen, Jernej Lenko, Marija Matko, Marija Kramar, Jakob Vecaj, Franc Berglez; po 10 v: Ema Goršek, Mar. Kač. Kot udi so pristopili k društvu Rudeči križ in vplačali po 10 K: Ing. Hoffmann; po 5 K: Janez Siegl; po 2 K: Norbert Zanier, Ana Zanier, Olga Zanier, Malči Reberšak, Adalb. Sulzer, dr. Vinko Tajnšek, Julija Čulak, Valentin Sirše, Rezi Muhovec, Marija Drobež, Marija Pider, Franc Prislán, Ernst Marinc, Kristina Roth, Fortunat Končan, Julij Sadnik, Julij Sadnik, Hilda Sadnik, Terezija Piki, Alojzija Ručman, Josip Vidic, Marica Vedenik, Pavla Lončar, Marija Grenka, Franc Krevelj, Marija Šostar, Mici Gutsmandl, Pavla Braz, Srečko Pečar, Franc Cilenšek, Apolonija Cajner, Janez Vasle, Martin Vecaj, Martin Kapus, Mici Potočnik, Franc Kozar, Franc Pečovnik, M. Pečar, Janez Mikolič, Franc Piki, Uršula Karnovšek.

Stara novava pri Ljutomeru. Tukajšnji župan g. Jakob Stohes kot črnovojniki na dopisni je nabral za avstrijski „Rudeči križ“ v svoji občini 120 K. Že preje sta tamkaj gg. Ovetko in Marvič tudi nabrala 50 K. Iz občinske blagajne se je že darovalo 20 K. Skupaj 190 K. — Bog plati!

Ranjenci in padli.

Domobranski pešpolk št. 26: pešec Jelen Franc, doma iz Šostanja, ranjen na nogi, Samec Andrej, lahko ranjen; oba ležita v ljubljanski bolnišnici.

Pešpolk št. 17: Planinšek Karl, 18. stotnija, leži ranjen v ljubljanski bolnišnici.

Topničarski polk št. 8: Topničar Rajh Alojzij, doma iz Ljutomer, leži bolan v ljubljanski bolnišnici.

Pešpolk št. 47: Hochenegger Friderik, član g. dbenega oddelka, doma iz Maribora. Šmuk Ivan, 18. stotnija, Proč Franc, 1. nadomestna stotnija in Kaufman Anton, 4. nad. mestna stotnija, vsi štirje ležijo ranjeni v ljubljanski bolnišnici.

Lovski bataljon št. 8: Grajnik Miha, 3. stotnija, leži v ljubljanski bolnišnici, Hauptman Jožef, 2. stotnija, v Ljubljani.

Pešpolk št. 87: pešec Potočnik Ferdinand, doma iz Ptuja, leži težko ranjen v podružnici garnizijske bolnišnice v Pragi; pešec Vogrin Albin, 4. stotnija, doma iz Prevalj na Koroškem, leži v ljubljanski bolnišnici; pešec Trstenjak Lovro, doma iz Šalov, leži ranjen v bolnišnici v Pragi; pešec Cerlon Ivan, poddesetnik Godna Ivan, oba ležita ranjena v ljubljanski bolnišnici.

Raznoterosti.

SLOVENC!

•STRAŽA• stane od zdaj do novega leta 3 K!

•SL. GOSPODAR• od zdaj do novega leta 1 K!

Osebnostna vest. Učitelj na državni gimnaziji v Rudolfovem na Kranjskem, naš štajerski rojak dr. Jakob Kelemina, je imenovan za profesorja.

Osebnostne vesti. Za črnovojniškega nadporočnika-avditorja je imenovan dr. Ivan Trtnik; za črnovojniškega živinozdravnika pa živinozdravnik A. Korošec.

Duhovniške vesti. Bolan leži naš rojak vlč. gr. dekan v Smohoru monsgr. Ivan Držanič, c. in kr. vojaški kurat, ki se je vsled bolezni povrnil z bojišča. Bolan je na živcih in telesno oslabil. Priporoča se v molitev.

Mariborsko bogoslovje. Šolsko leto se začne s 1. oktobrom. Bogoslovci prvega leta se morajo zgledovati pri bogoslovskem ravnateljstvu dne 1. oktobra, bogoslovci drugega, tretjega in četrtega leta pa 19. oktobra.

Iz šole. Nastavljena je učiteljska ročnih del, M. Paulšek, na Reki; začasni učitelj Peter Maurič je imenovan za stalnega v Makolah; prestavljen je učitelj Jožef Peitler iz St. Miklavža pri Slovenjem Gradcu v St. Primož na Pohorju; v pokoj je stopila učiteljica na Cvenu, Marija Mursa. Nadalje so stopili v pokoj: nadučitelj v Sromljah, Moric Tranšek; učiteljica v Kostivnici, Olga Franc; učitelj v Ribnici, Brezno, Franc Harrich; nadučitelj pri Sv. Vili, Planini, Franc Bračič; nadučiteljica v Trbovljah, dah, Ivanka Volc.

Spodnještajerske zadeve. Poslanca Božkar in Pišek sta bila dne 18. septembra sprejeta v gradcu, kjer pri ministrskem predsedniku grofu Stürgku. Odsala sta mu razmere na Spodnjem Štajerskem, posebno v mariborskem in ptujskem okraju. Ministrski predsednik grof Stürgkh jima je dal zadovoljiv odgovor.

Ad informationem. V informacijo našim čitateljem in somišljenikom prinašamo vest, ki so jo dne 24. sept. priobčili nekateri nemško-liberalni časniki: „Danes predpoldan so mariborski župan dr. Johann Schmiderjer in advokat dr. Mravlag (!) in ptujski župan Ortnig bili pri ministrskemu predsedniku grofu Stürgku zaradi spodnještajerskih razmer. Ministrski predsednik je vzel podrobno natančno poročila na znanje ter izjavil, da je vladino stališče to, da se upeljane preiskave pospešijo, ne pa da bi se uplivalo na njih potek. Deputacija je ostala približno eno uro pri ministrskem predsedniku ter natančno obrazložila ves političen položaj Spodnjega Štajerja.“ — Kakšna je bila ta obrazložba, je pač vsakemu Slovincu jasno.

Izpred deželnoobrambnega sodišča. Iz Gradca se poroča: Iz preiskovalnega zapora so bili nadalje izpuščeni: Vid Janžekovič, župnik v Svečini; Peter Žirovnik, kaplan v St. Vidu blizu Ptuja; Anton Sturm, župnik v Brdu; Anton Črno, posestnik v Lembahu; Ivan Holy, brivec v Brežicah; dr. Weixl, zdravnik pri Sv. Trojici v Slov. gor.; Olga Juvančič, učiteljica v Selnici ob Dravi; Tina in Tilika Mesarič, posestniški hčeri v Selnici ob Dravi; dr. Leskovec, odvetniški koncipient in c. kr. poštari VI. Fabiani, oba v St. Lenartu v Slov. gor.

Koledar S. K. Z. letos radi splošnih težavnih razmer ne izide.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru sta darovala: dr. Anton Jerovšek 20 K.; Neimendvan, v zahvalo za dobrote, ki jih je nekaj užival v Dijaški kuhinji, 100 K. Hvala!

Slovenski gymn. razredi v Celju. Vodstvo celjske gimnazije je izdalo ravnokar za c. kr. samostojne gimnazijske razrede z nemško-slovenskim učenim jezikom v Celju letno poročilo za preteklo šolsko leto 1913—1914. Profesorjev je bilo 10, pomožnih učiteljev 3. Učencev je bilo 203. Prvi trije razredi so imeli po eno paralelko.

Sprejem gojenk na deželno kmetijsko gospodinjstvo šolo na Vrhniki. Dne 4. novembra t. l. se prične novi zimski tečaj, kateri bo trajal šest mesecev. V tečaj se sprejemajo dekleta iz vseh dežel, ki so dovršile starost 16 let. Deklice morajo stanovati v zavodu, kateri je pod vodstvom šolskih sester, ter pajočajo za hrano, stanovanje, perilo itd. samo 30 K. Pouk je brezplačen. Dekleta se učijo vseh strokovnih

spodinjstva, posebno pa: vzgojeslovje, zdravstvo, ve-rouk, spise, za vsako gospodinjstvo potrebno potrebo računstvo, kakor tudi praktično in teoretično gospodinjstvo, sadjarstvo, vrtnarstvo, živinorejo, prašičerejo, mlekarstvo, perutninstvo, kuhanje, pranje, likanje, šivanje, krojno risanje itd. itd. Na zavodu poučuje sedem učnih moči in poleg šolskih sester še deželni kmetijski veščaki. Gojenke se uče poleg strokovnih predmetov še tudi v splošni izobrazbi. Zglaševati se je do dne 25. oktobra t. l. Vsa nadaljnjaja pojasnila daje vodstvo deželne kmetijske gospodinjstve šole na Vrhniki pri Ljubljani. — Voditeljica te šole se je izučila v Haagu na Bavarskem v vseh strokah gospodinjstva in zato zna šolo tudi prav uspešno voditi. Vsled tega naj nobeno dekle ne zamudi priložnosti, katera se želi izuriti v gospodinjstvu.

Vsesokolska zveza svoje delovanje prekinila. Iz Prage poročajo, da je Vsesokolska zveza že začetkom začasnega prenehanja poslovanja, da je to sama javila oblastim, ki so vzele naznanilo začetkom septembra na znanje.

Konrad in Haus. Admiral Haus, poveljnik naše mornarice, ima tudi dva sinova v vojni službi. Očetom, ki imajo svoje sinove na bojišču, so naši prvi vojskovodje sijajen vzgled, kako mora v težkih časih žrtvovati vsak vse, kar ima. Cela družina admiral Hausa razume in govori dobro slovenski. — Načelnik generalnega štaba, general Konrad, je poslal 4 sinove v vojsko; enega je doletela že junaška smrt v bojih pri Rava-Ruski.

Ranjen „Danicar.“ Dr. Jakob Šile, praporščak pri bosanskem polku, je bil v bitki pri Lvovu dne 8. septembra ranjen od sovražne strojne puške v desno in levo stegno. Sedaj okreva v bolnišnici Rudečega križa v Budimpešti. Dr. Šile je starešina „Danice“ in marljiv sotruden kat. leposlovnih in znanstvenih listov.

Naš rojak padel na bojišču. Abs. jurist Anton Trobej iz Gornjega Grada je umrl na Dunaju vsled ran, ki jih je dobil kot junak na severnem našem bojišču.

Ranjena slovenska učiteljica. Ranjena sta bila na severnem bojišču: Martin Vrečko, učitelj v Šoštanju (smo že poročali) in J. Blazinšek, učitelj v Zibiki.

Ranjen slovenski častnik. V ljubljanskem osrednjem semenišču leži ranjen nadporočnik pešpolka št. 47 Miroslav Strel.

Major Jaroslav Leneček padel. V bojih pri Lvovu je dne 26. avgusta padel major 87. pešpolka Jaroslav Leneček. — V bojih za Lvov je padel tudi poročnik istega polka Rudolf Kürner in sicer dne 27. avgusta.

Sešli se so na bojnem polju. Kološvarski rovine (mesto Kološvar leži na Ogrskem) pišejo mnogo zanimivih slučajev, ki se je dogodil mlademu socialistu Flamerju. Bil je vedno na čelu vsem gibanjem za delavstvo, vodil je vedno odposlanstva in načeloval sprevodom, pogosto je prihajal v spopade s policijo, posebno pa z načelnikom policije, s katerim se ni ravno prijazno gledal. Na bojnem polju pa se je mladi socialist izkazal z veliko hrabrostjo. Nekega dne je bil v Galiciji ranjen, pa je vendar obvezoval svojim tovarišem ran. Naenkrat je prišel do nekega oficirja, ki je ležal s težko rano na nogi. Flamer se je pripognil k njemu. Bil je šef policije v Kološvaru, njegov poznani sovražnik. Flamer pa se je spustil takoj k njemu in mu nudi prvo pomoč, povezavši mu krvavečo rano... Šef policije mu je ponudil roko in se zahvalil. Kološvarski listi pišejo o dogodku ganljive članke, ker je bil Flamer jako priljubljen v vsem mestu.

Pozdrav 5 slovenskih ranjencev 97. pešpolka iz Solnograda. Uredništvo tržaškega lista „Edinost“ je prejelo dne 20. septembra s sedeže pismo ranjencev 97. pešpolka iz Solnograda: „Slavno uredništvo! Spominjajoč se po 7 tednih naše mile jadranske obali, kličemo vam mili bratje in sestre tam doli ob sinji Adriji gromovit „Živio!“ 97. pešpolk je bil v bitki, ki se je pričela dne 8. septembra. Držali smo se seveda dobro; nismo se ozirali na velike izgube, ampak prodirali vedno naprej in marsikateri Rus se nam je podal. Sedaj smo tu v Solnogradu in sicer v različnih bolnišnicah, kjer nam dobro strežejo in zdravijo.“ — Ranjeni slovenski fantje 97. pešpolka.

Hladnokrvnost v najhujšem ognju. Nek deželnoobrambovski polk je stal v bojni vrsti. Krogle so žvižgale in brnele od vseh strani. In v najhujšem ognju je potegnil major svojo cigaretno škafličko mirno, kakor da je na domačem vežballišču, iz žepa, si prižgal cigareto ter je nemoteno opazoval s svojim daljnogledom sovražnika. Nek kadet pa pravi, da je pred vsem ta hladnokrvnost in mirnost poveljnikova očitno uplivala na moštvo, da je šlo isto potem neustrašeno, ne meneč se za dež sovražnih krogel, v boj. Vojaki so takoj začeli posnemati svojega poveljnika. Kdor je imel kako pipico ali cigareto, vsak si jo je prižgal in veselo pihal dim v zrak, zraven pa veselo razpoložen pošiljal smrtonosne krogle v sovražne vrste.

Kolera na Dunaju in v Galiciji. Na Dunaju je zbolel na kolero nek ranjen častnik, ki se je pripeljal s severnega bojišča. Kakor pravijo zadnja poročila, se mu stanje boljše. Drug častnik, ki je z njim

obolel, je izoliran. Tudi v Lisku (Galiciji) sta na kolero obolela dva vojaka.

Sedež lvovskega višjega dež. sodišča je, kakor se poroča iz Krakova dne 22. t. m., premeščen v Olomuc na Moravskem; sedež ravnateljstva galiskih državnih železnic je pa premeščen v Tešinj v Šleziji.

Pouk šolske mladine o pomenu sedanje vojne. Naučno ministrstvo je naročilo, naj se na srednjih in ljudskih šolah pouči mladina o velikem pomenu sedanje svetovne vojske. Zlasti je opozoriti, kako je sedanja vojna združila vse avstrijske narode, učenec pa je podžigati, naj z marljivim učenjem pomore, da se bodo nadomestili ljudje, ki so v vojni padli. Zlasti poduk v zgodovini in v zemljepisju daje priliko, pokazati na medsebojni upliv posameznih narodov v gospodarskem, političnem in pa narodnem oziru.

Inskripcija na dunajski univerzi se je pričela 23. sept., za enkrat le za one, ki se morejo tekom zimskega semestra podvreči kakim izpitom. Ostali slušatelji vseučilišča pa naj počakajo nadaljnjih obvestil.

Hitrost vojnih ladij. V vojnah je hitrost premikanja čet glavnega pomena. Tudi v pomorski bitki je hitrost ladij glavna stvar, zato so se v zadnjih letih vse države, ki imajo brodogradnjo, trudile, da bi si nabavile ladij s kolikor možno večjo hitrostjo. V pomorski bitki pri Trafalgaru so se vojne ladje Nelsonove kretale s hitrostjo 2—3 vozalov na uro. Prvi vojni parniki so se kretali z hitrostjo 3 vozalov. To sta bili severo-ameriški ladji „Demologus“ in „Fulton I.“ leta 1814. Francija je zgradila prvi vojni parobrod leta 1823, Anglija pa leta 1833. Hitrost parnikov se je povečala, ko so uvedli vijak. Prvi vojni parnik na vijak, ki ga je zgradila Anglija l. 1839, se je kretal z hitrostjo 9.75 vozalov na uro. L. 1843 so zgradile severo-ameriške Zedinjene države prvi vojni parnik na vijak. Francija pa je to storila še leta 1850. Ta francoski vojni parnik z imenom „Napoleon“ se je obračal z rekordno hitrostjo 13.55 vozalov na uro. Stroji parnika „Napoleon“ so imeli 900 konjskih sil. V začetku druge polovice prejšnjega stoletja je z napredkom tehnike začela napredovati in rasti tudi hitrost vojnih ladij. Angleški križarki „Warrior“ in „Black Prince“ sta leta 1895 pluli s hitrostjo 14.3 vozalov na uro. Med leti 1870 in 1880 je narasla hitrost vojnih ladij na 15 vozalov, a do leta 1890 na 18.5 vozalov na uro. Leta 1895 so dosegle angleške vojne ladje hitrost 22.4 vozalov na uro. Torpedovke so med tem že takrat plule veliko hitreje. Prva torpedovka je bila zgrajena leta 1877 na Angleškem, a leta 1885 je zgradila nemška tvrdka Schichau torpedovko, ki je vozila 24.23 vozalov na uro. Z upeljavo parnih turbin se je hitrost ladij zopet zdatno povišala. Od prvega parnika na turbine „Turbine“, ki je bil leta 1895 napravljen na Angleškem in ki je plul 16 vozalov na uro, je narasla l. 1897 že na 32.76 vozalov na uro. Veliki dreadnoughti se krečejo s hitrostjo do 23 vozalov na uro, križarke s 100.000 konjskimi silami pa do 30 vozalov na uro. Največjo hitrost do sedaj je dosegla ruska torpednjača „Novik“, zgrajena leta 1913, ki pluje s hitrostjo 37.3 vozalov na uro.

Konjice. V sredo, dne 16. septembra, se je pripeljalo 51 ranjencev v Konjice. Pričakovali jih je na kolodvoru rešilni oddelek prostovoljne požarne brambe in seveda veliko ljudstva — skoro cel trg in bližnja okolica. Gospe in gospodične so jih obdarovale z raznimi krepčili. Potem jih je rešilni oddelek spravil v bolnišnico Rudečega križa na Prevatru in v telovadnico okoliške šole, kjer so si takoj za tem priprave za ranjence in njihovo oskrbo ogledali c. kr. cesarski namestnik grof Clary, v spremstvu g. dr. Hohla, voditelja c. kr. okrajnega glavarstva, svetla kneginja Kristijana Windischgrätz s princi in princezinjami ter mil. g. arhidiacon Fran Hrastelj z gg. kaplanoma. — Ranjenci so različnih narodnosti. Na primer so med njimi Nemci, Slovenci, Ogri, Rumuni, Hrvatje, Bošnjaki in celo 1 mohamedanec. Vsi se počutijo prav dobro, saj jim pa tudi tako lepo in požrtvovalno strežejo, da pravijo nekateri, da se jim ni še nikoli tako dobro godilo. Potrebe se udeležujejo tržke gospe in gospodične, vrla kmečka dekleta in tudi princezinja Windischgrätz, grofica Sermage in druge. — Na željo g. namestnika bode podružnica Rudečega križa pripravila še 50 postelj in dobimo v Konjice v nekaterih dneh še 50 ranjencev.

Listnica upravnistva.

J. H. Razbor. Naročnina poravnana do konca leta.

Zadnja poročila.

Krakov, 24. sept. Na vlak z ruskim vojaštvom na progi Varšava—Petrograd je bil izvršen napad z bombami. Mrtvih je 150 častnikov in pa ti-soč mož.

Berolin, 24. sept. Danes je bil novi nadškof poznanski Likowski introniziran.

Rim, 24. sept. V Draču je 28 albanskih veljakov izvolilo predsednikom provizorične vlade Mustafa beja.

Peking, 24. sept. Nemška posadka v Tsingtau-u znaša 25.000 mož, ki se bodo branili do zadnje kaplje krvi.

POZOR!

Radi opustitve najstarejše narodne manufakturne trgovine

Karola VANIČA :: Celje :: Narodni dom

Ustanovljeno 1880. prodaja se vse pod lastno ceno. Ustanovljeno 1880

Za veselice na prostem

priporočam v največji izbiro po najnižji ceni: Lampijone, konfeti, serpentine —

Papirnati krožniki, papirnate servijete dopisnice za šaljivo pošto.

Zalepke za šaljivo pošto

Karte za tombolo

Največja slovanska trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na avstrijskem jugu, na debelo in drobno

Goricar & Leskovšek Celje

Edina slovenska knjigarna na Spodnjem Štajerskem

Pozor**Pozor**

Najnovejši ter najcenejši aparati za kuhanje s špiritom. Patentovani z varstveno znamko „J W“ Mala poraba špirta, eksplozije in popravila popolnoma izključeno. Išejo se preprodajalci.

J. Vajda Ljubljana

Sv. Petra cesta 43/20.

Kuharica, ki je dobra gospodinja, se **takoj** sprejme v župnišču v Smartnu pri Celju.**Stavbeni mojster****L. Mittoni :: Rog. Slatina**

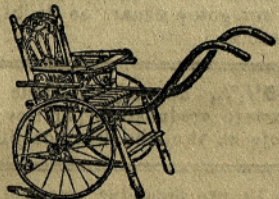
izvršuje nove stavbe, razna popravila, izdeluje razne načrte, pride na dom, če se ga obvesti po dopisnici, strokovni cenitelj za stranke pri požarih. Na razpolago mnogo pismenih priznanj.

Cene zmerne!

Delo solidno!

Velika izber**pletenin**

lastnega trpežnega izdelka. Vozički za otroke, potvalne korbice, vrtno pohištvo in pohištvo za verande, naslonjači i. t. d. po najnižjih cenah, istotako Brenabor vozove. Popravila izvršujem točno in zelo poceni.

Izdelovatelj pletenin**A. PRAH**

Maribor, Tegetthofstrasse 21.

Trgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki :**Celje, Narodni dom.****Franc Kolenc**

Kupim suhe gobe, vinski kamen in vse deželne pridelke po najvišjih dnevnih cenah. Vedno sveže špecijsko blago po najnižjih cenah v trgovini s špecerijo in deželnimi pridelki na debelo in drobno.

A. Wesjak, Maribor**„Pri železnici“**

Glavni trg, vogal Stolne ulice

Priporoča svojo ogromno zalogo perilnega, manufakturnega in raznovrstnega konfekcijskega blaga po jako znižanih cenah.

Znano je, da se kupi

pri staroznani domači zanesljivi trgovini ne samo po ceni ampak tudi prav dobro:

Sukneno blago (štofi za moške in dečke.)
Novomodno volno za ženske in dekleta,
Najnovejšo perilno blago za obleke in bluze,
Platno belo in pisano za srajce in spodnje hlače,
Blago za postelje in rjuhe, brez šiva in matrace,
Srajce izgotovljene vseh velikosti za moške in ženske,
Predpasnikov velika izbira, za prati in iz črnega atlasa,
Zmiraj novosti robcev iz svile in za prati, kakor vseh vrst blaga za domačo uporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih, zato prej pošljem na zahtevanje**ZASTONJ**

vsakomur svojo bogato zbirko vzorcev na razpolago.

K. Worsche Maribor
Gosposka ul. M. (Herreng. M.)

Veletrgovina s špecijskim blagom in dež. pridelki.

Ivan Ravnikar : Celje**Graška ulica šte. 21.**

Priporočam vedno svežo in žgano kavo, kakor tudi fino čokolado in kakao.

Zaloga rudninskih voda, vrvarskega blaga in vsakovrstnih suhih in oljnatih barv.

Pozor! Kupovalci novih vil in drugih hiš v Mariboru.

1. Proda se lepa, novozidana vila s štirimi stanovalni na lepem, razglednem prostoru v mestu z osmimi sobami, štirimi kuhinjami, shrambami in štirimi kloseti, štirimi predsobami, sobe imajo parketna tla, ali tudi za dve stranki, vsako stanovanje s štirimi sobami, pod celo hišo klet, v kleti tudi pralnica, v vsako kuhinjo je napeljan vodovod in je na ulico v prvem nadstropju balkon. Za vsako stranko je odmerjen tudi lep veliki vrt. Vila prinaša na leto od strank 2200 K in je občinskega davka prosta deset let. Ta vila je prav priporočna za penzioniste, pa tudi za tiste, ki imajo v mestu službo in se proda pod lahkimi plačilnimi pogoji za 30.000 K.

2. Proda se nova dvonadstropna hiša z lepim in velikim vrtom v mestu. Sobe na solnčni strani. Hiša je deset let davka oproščena. Stranke plačujejo na leto 2600 K in se proda hiša pod lahkimi plačilnimi pogoji za 34.000 K.

3. Proda se nova dvonadstropna visoka hiša v mestu s prodajalno, ki pa je tudi zelo pripravna za gostilno. (Vse drugo kakor pod številko 2.) Stranke plačujejo na leto 3800 K in se hiša proda pod lahkimi plačilnimi pogoji za 50.000 K.

4. Proda se nova dvonadstropna hiša v mestu z boljšimi stanovanju na solnčni strani in vsako za se oddeljeno. (Vse drugo kakor pod številko 3.) Stranke plačajo letno 3000 K in se proda za 40.000 K.

5. Proda se tudi nova dvonadstropna hiša, kakor pod številko 2. Stranke plačujejo na leto 2700 K in se proda za 36.000 K.

6. Proda se nova enonadstropna hiša v Studencih na lepem razglednem prostoru blizu cerkve in šole. Prostori za gostilno in vsemi gostilniškimi pripravami. Se proda za 34.000 K.

7. Proda se novozidana hiša na Teznu ob veliki cesti in blizu šole, s štirimi sobami in štirimi kuhinjami z vežami, pripravna za vsakovrstno prodajalno; perilnica in studenec, lep veliki vrt. Ugodni pogoji. Proda se za 10.000 K.

8. Prodajo se na Teznu pri veliki cesti stavbni prostori po 800 K.

9. Prodajo se v prometni ulici v mestu stavbni prostori po 6.— štirijaški meter.

Naslov prodajalca pove upravništvo pod št. 596.

POZOR!**POZOR!****Najnovejše poročilo:**

Ker je sedaj mnogo obitelji, katere pogrešajo moške, kateri so bili poklicani pod orožje, podpora pa zadostuje komaj za hrano, bo mnogim zelo težko kupiti otrokom najpotrebnejšega perila in obleko za šolo. Da se omili v teh revnih časih splošno bedo, se je odločil trgovec

J. N. Šoštarč :: Maribor,**Gosposka ulica 5,** da bo za časa vojne prodajal vse blago veliko ceneje, kakor popreje. Kdor torej želi kupiti za majhen denar dobro blago, naj se nemudoma oglasi pri omenjenemu trgovcu. Vzorec in ceniki se pošljejo zastonj.Kumno, pšenico, oves, fižol, vinski kamen, sploh vse **deželne pridelke** kupi**Anton Kolenc v Celju**

Kdor kaj ima, naj ponudi.

Absolutno pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi Kranjska oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinarijata v Ljubljani pristna bela mašina in namizna vina po zmernih cenah postavljena na postajo Ajdovščina. Kleti nadzoruje vipavski dekan. V zalogi je tudi pristni tropinovec. Sprejmejo se zanesljivi zastopniki za razprodajo vina.

Kmetijsko društvo v Vipavi.**Solidna in točna postrežba.**

eno štev. 53644.)

jši, tedaj najcenejši
vseh domačih živali,
da žre.

orejcem se toplo priporoča. —
o znamko. Z izvrstnim izpriče-
avoda c. kr. poljedelske visoke
er od c. kr. priv. preskuševal-
lekarnarjev na Dunaju IX 2.
, kot izberno se obneslo in
ndov, za okrepčanje udov itd.
etve, za varnost vseh satev
d živalskimi škodljivci. Bolj
malin. Patent štev. (183007).
pisem!

ovi Jičín (Neutitschein)

ijo Frano Krepek,
a 12/b.

opstvo (dopisuje se slovensko.)

klenice in aparati
vkuhavanje

riznane kot najboljše,
najvišja odlikovanja.
njvrednih izdelkov!

ima v zalogi

Franc Strupi Celje

veletrgovina s steklom, porcelanom, svetil-
kami, šipami itd.

**Dobro idoča ko-
vačija z upravo
vred,** se da v najem
dne 1. novembra t. l. pri
Sv. Magdalen v Mariboru
Tržaška cesta štev. 26.
Ugled pri lastniku, ravno
tam, gostilna »Zur Stadt
Triest.«

**Izletnikom iz Mari-
bora** nudi izborna go-
stilna »Jägerheim« pri
Treh ribnikih v Kar-
čovini štev. 70 izborna
domača vina vedno sveže
pivo, dobro domačo ku-
hinjo, sečnati vrt. Po-
strežba točna in solidna!

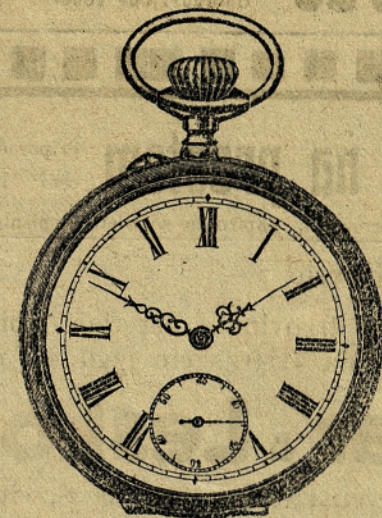
Učenec za trgovino
od poštenih starišev in z
dobro šolsko izobrazbo
se sprejme v trgovini
Janeza Lešnika v Šmarju
pri Jelsah.

Učenec

dobrih staršev vse sprej-
me takoj v trgovini z
mešanim blagom. Kje?,
pove upravništvo tega
lista. 106

Služba cerkovnika in organista
se s tem razpiše. Prošnje na de-
kanijski in nadžupnijski urad v
Vučenici ob kor. žel. 790

Ure! Ure!
V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K
Srebrne ure damske od 8 K
Srebrne verižice od K 2 40
Sreb. verižice damske K 3 60
Zla e damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamčil

Precizijske ure, Schafhausen,
Zenith, Omega, Eterne.

Očala: Za kratkovidne nova,
zboljšana stekla.

Frano Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,
Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Pohištvo razpošilja na vse strani
trgovina s pohištvom

KARL PREIS, MARIBOR, Stolni trg 6.

Največja in najcenejša razpošiljalnica za pohištvo in
posteljno blago.

Navadno pohištvo od K 100. Pohištvo iz trdega lesa od
K 200. Popolna oprava za neveste od K 120—5000 K.
Popolna kuhinska oprava od K 40—120 K. Za spalnice,
jedilnice, gosposke sobe in salone iz orehovega, hrastovega,
bukovega lesa iz mecesna in javorja, iz mahagonijevega in
iz palisandrovega lesa v bogati izbiri po zelo nizkih ce-
nah. Razni posamezni deli posebno poceni. Posebni oddelek
za pohištvo iz železa, medenine in tapciranega pohištva.

Sloboden nakup.

Slobodno na ogled.

Ilustrovani ceniki brezplačno!

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2%, proti trimesečni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo k kapitalu
1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo.
Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 1/2%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poročitvo po
5 1/2% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih navodih
prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izsemši praznike. V uradnih urah se sprejema
in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo
vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.
Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brez-
plačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure
dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike.

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Denarni zavod spodnještaj. trgovstva in obrtništva — Trgovsko-obrtna kreditna zadruga v Celju

sprejema vloge na knji-
žice od vsakega in jih
obrestuje po

4 1/2 %

otvarja tekoče račune, eskomptuje menice
in knjižne terjatve, prevzema zaveze, oskr-
buje inkaso in obavlja sploh vse ji zaupane
denarne posle po najkulantnejših pogojih.